

NAŠE REGIÓNY

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

2018

NAŠE REGIÓNY

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

2018

Kód publikácie: 090519
Okruh: Regionálne štatistiky
Dátum: február 2019

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Sekcia poskytovania štatistických produktov a služieb
Miletičova 3
824 67 Bratislava

Informačný servis
Telefón: +4212/502 36 339
E-mail: info@statistics.sk
www.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-742-5 (online)
ISBN 978-80-8121-740-1 (tlačená verzia)

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jej jednotlivých častí, v pôvodnej alebo upravenej podobe je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie je možné použiť len s uvedením zdroja.

ÚVOD

Vážení čitatelia,

prinášame vám ďalšie, aktualizované vydanie regionálnej publikácie. Veríme, že novšia štruktúra a svieži dizajn podporí lepšiu čitateľnosť a prispeje tým k nášmu cieľu, ktorým je priblížiť vám slovenské regióny prostredníctvom čísel.

Vybrané štatistické informácie vám prostredníctvom rôznych vizualizačných prvkov a krátkych analytických textov priblížia vývojové tendencie demografického, sociálneho a ekonomického vývoja za obdobie posledných piatich rokov.

K pochopeniu súvislostí medzi štatistickými oblasťami nestačí len zverejniť štatistické údaje. Súčasné trendy ukazujú, že tvorba produktov s pridanou hodnotou, ako sú Naše regióny, vám pomáha spoznať Slovensko a vývoj v jednotlivých regiónoch.

METODICKÉ POZNÁMKY

Skratky krajov

BL Bratislavský kraj

TA Trnavský kraj

TC Trenčiansky kraj

NI Nitriansky kraj

ZI Žilinský kraj

BC Banskobystrický kraj

PV Prešovský kraj

KI Košický kraj

Štatistická klasifikácia ekonomických činností

SK NACE Rev. 2

- A Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
- B Ťažba a dobývanie
- C Priemyselná výroba
- D Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
- E Dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
- B-E Priemysel spolu
- F Stavebníctvo
- G Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov
- H Doprava a skladovanie
- I Ubytovacie a stravovacie služby
- J Informácie a komunikácia
- K Finančné a poisťovacie činnosti
- L Činnosti v oblasti nehnuteľností
- M Odborné, vedecké a technické činnosti
- N Administratívne a podporné služby
- O Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie
- P Vzdelávanie
- Q Zdravotníctvo a sociálna pomoc
- R Umenie, zábava a rekreácia
- S Ostatné činnosti
- T Činnosti domácností ako zamestnávateľov, nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie
- U Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení

Ak nie je uvedené inak, všetky štatistické údaje sú **za rok 2017**.
Odchýlky v súčtoch a podieloch vznikajú zaokrúhľovaním údajov.

Zdroje údajov: štatistické zisťovania ŠÚ SR a administratívne zdroje: Geodetický a kartografický ústav; Sociálna poisťovňa; Ministerstvo dopravy a výstavby SR; Ministerstvo vnútra SR, Slovenský hydrometeorologický ústav; Výskumný ústav vodného hospodárstva.

OBSAH

1 ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE O REGIÓNOCH

9

2 VYBRANÉ Z DEMOGRAFIE A SOCIÁLNYCH ŠTATISTÍK

13

Obyvatelia 14

Práca 16

Mzdy 18

Príjmy a výdavky domácností 19

Seniori 20

3 VYBRANÉ Z MAKROEKONOMICKÝCH A PODNIKOVÝCH ŠTATISTÍK

21

Hrubý domáci produkt 22

Organizačná štatistika 24

4 VYBRANÉ Z ODVETVOVÝCH ŠTATISTÍK

25

Poľnohospodárstvo 26

Priemysel 28

Stavebníctvo a bytová výstavba 30

Doprava 32

Cestovný ruch 34

Informácie a komunikácia 36

5 VYBRANÉ ZO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A VIACSTRANNÝCH ŠTATISTÍK

37

Životné prostredie 38

Výskum a vývoj 40

1) ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE O REGIÓNOCH

S cieľom zabezpečiť zber, zostavovanie a šírenie harmonizovaných regionálnych štatistík v rámci Európskej únie bola vytvorená spoločná **klasifikácia územných jednotiek pre štatistické účely**, skrátene **NUTS** (nariadenie č. 1059/2003 a nadväzná vyhláška Štatistického úradu SR č. 438/2004 Z. z. 19. júla 2004). Podľa tejto klasifikácie sa územie Slovenskej republiky člení nasledovne:

národná úroveň

NUTS 0 a NUTS 1 - územie celej republiky

regionálna úroveň

NUTS 2 - oblasti (4)

NUTS 3 - kraje (8)

lokálna úroveň

LAU 1 - okresy (79)

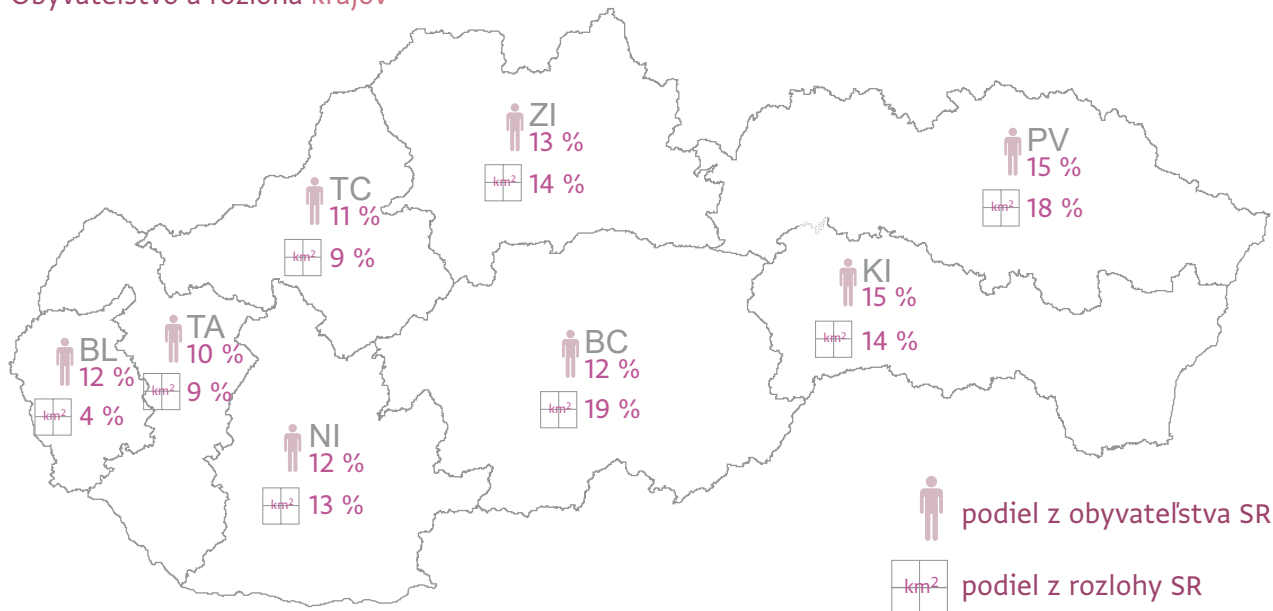
LAU 2 - obce (2 890 k 31. 12. 2017, z toho 140 obcí so štatútom mesta)

**SLOVENSKO sa rozprestiera na
ROZLOHE 49 034 km²**

K 31. 12. 2017 nás bolo

SPOLU 5 443 120

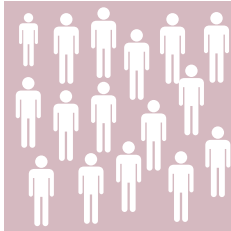
Obyvateľstvo a rozloha krajov

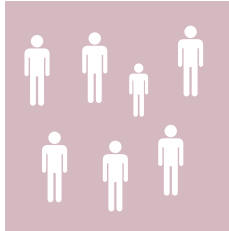
Hustota obyvateľstva v krajoch k 31. 12.

 = 20 obyv. / km²

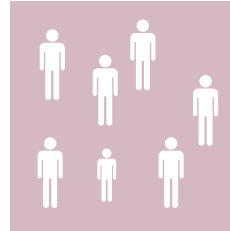
BL 317

TA 136

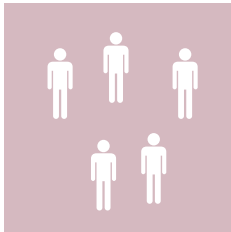
TC 130

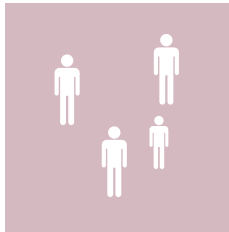
NI 107

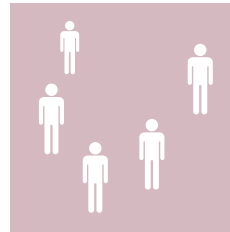
ZI 101

BC 69

PV 92

KI 118

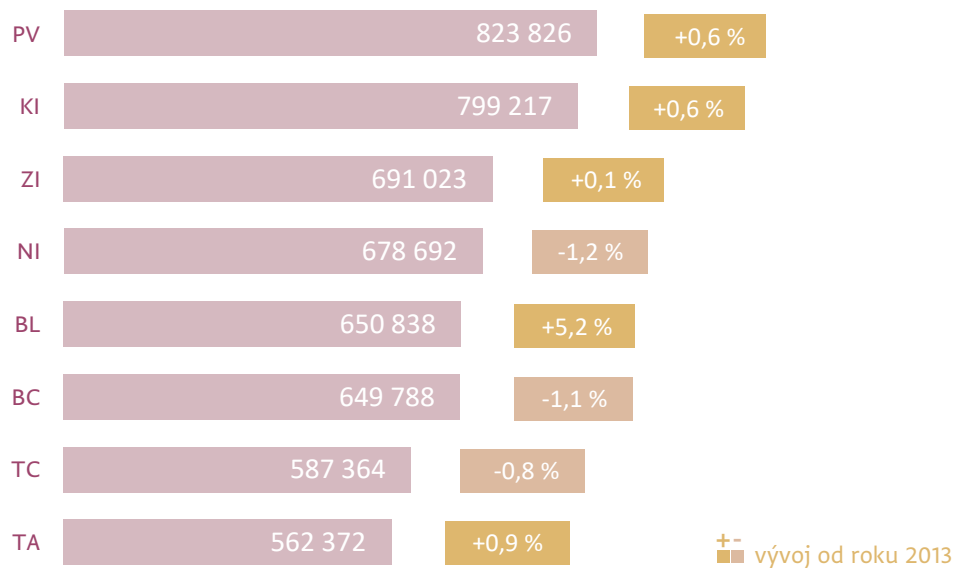
SR 111

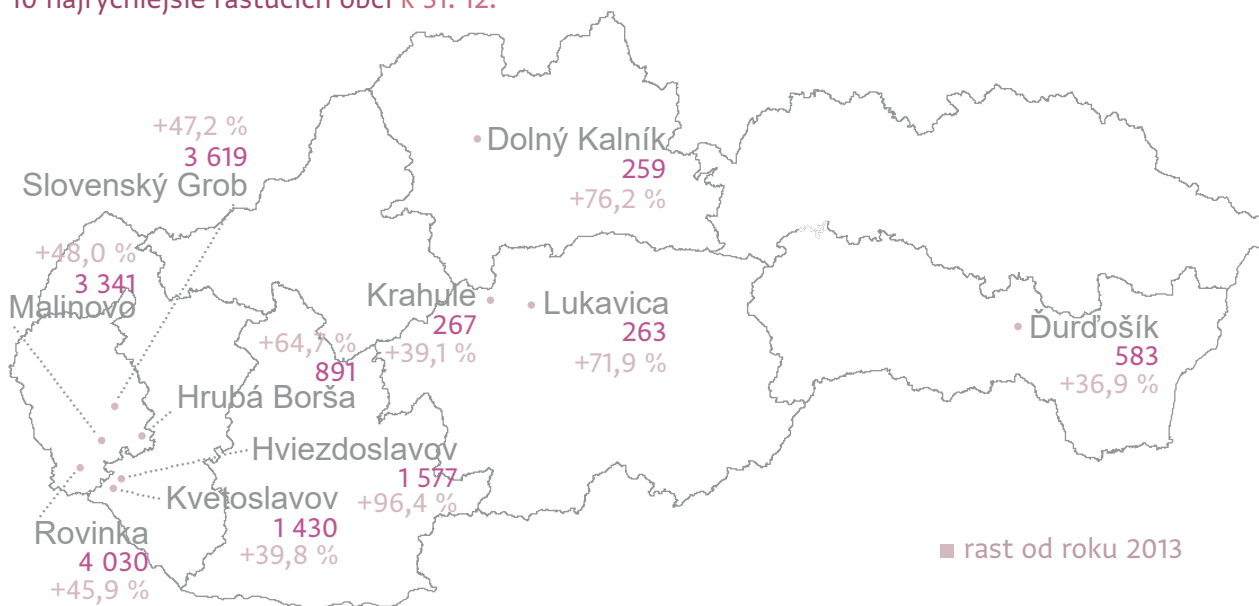
Priestorová diferencovanosť v rámci krajiny je výrazná. Hustota obyvateľstva sa v posledných piatich rokoch výrazne nezmenila ani na národnej ani regionálnej úrovni. Výnimkou v rámci regiónov je iba **Bratislavský kraj**, v ktorom **vzrástol počet obyvateľov** v období 2013-2017 o **5,2 %**. To sa prejavilo aj na zvýšení hustoty obyvateľstva o 5,3 %. Tento rozlohou najmenší kraj vykazuje dlhodobo najvyššiu hustotu obyvateľstva. Naopak najrozsiahlejší kraj (**Banskobystrický**) je najredšie osídlený **s poklesom počtu obyvateľov o 1,1 %**.

Hustota nad 1 000 obyvateľov na km² bola v roku 2017 v **siedmich slovenských mestách**. **Najvyššia hustota** obyvateľstva sa drží v centre hlavného mesta Bratislava (**4 235 obyvateľov na km², okres Bratislava I**).

Vývoj počtu obyvateľov v krajoch k 31. 12.

10 najrýchlejšie rastúcich obcí k 31. 12.

2) VYBRANÉ Z DEMOGRAFIE A SOCIÁLNYCH ŠTATISTÍK

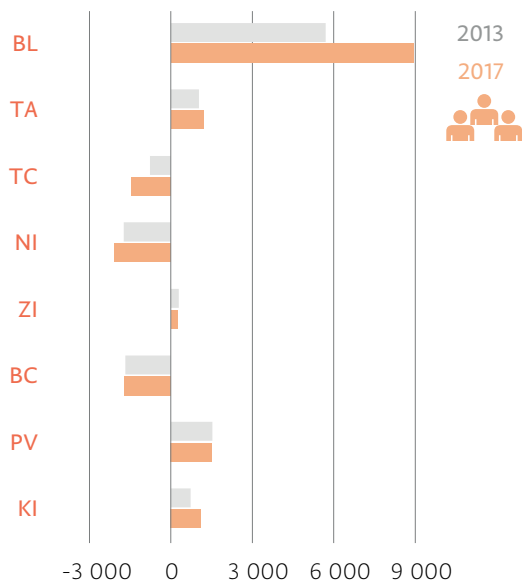
OBYVATELIA

Celkový prírastok obyvateľstva sa v porovnaní s rokom 2013 zvýšil o 2 664 osôb vplyvom rastu prirodzeného prírastku o 48,3 %. **Prirodzený prírastok najvýraznejšie vzrástol v Žilinskom kraji (o 64,8 %) a v Bratislavskom kraji (o 54,7 %).**

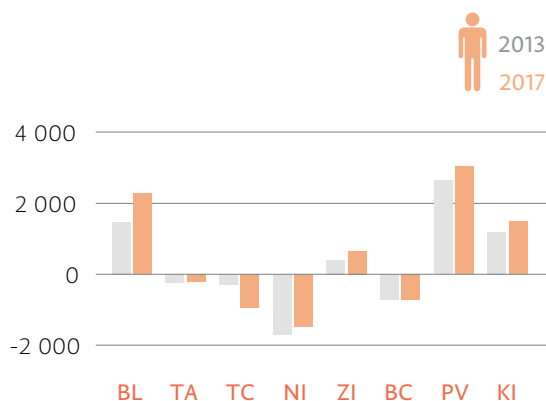
Migračné saldo sa zvýšilo o 1 343 osôb. Bratislavský kraj bol migračne najatraktívnejší, kde sa prisťahovalo 2 444 osôb. V rámci krajov nárast zaznamenal už len Trnavský kraj (o 166 osôb), ostatné kraje evidujú dlhodobu záporné migračné saldo.

Počet sobášov sa zvýšil o 22,8 %. **Rástol vo všetkých krajoch**, najviac v Bratislavskom (o 29,4 %), najmenej v Prešovskom kraji (o 14,9 %). **Počet rozvodov klesol** o 12,1 %. **Zníženie zaznamenali všetky kraje**, najviac Banskobystrický kraj (o 17,1 %) a najmenej Trnavský kraj (o 5,2 %).

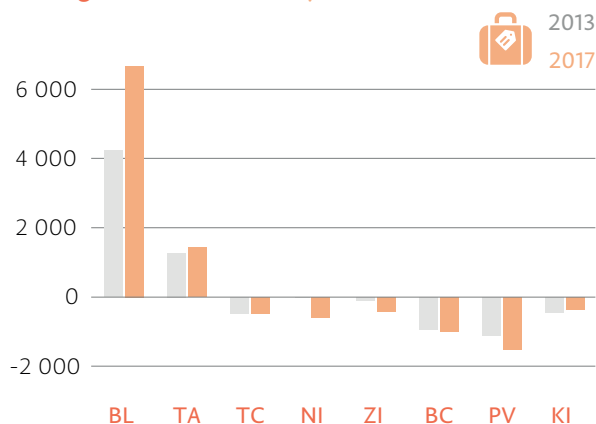
Celkový prírastok obyvateľstva v krajoch

Prirodzený prírastok obyvateľstva v krajoch

Migračné saldo v krajoch

Stredná dĺžka života pri narodení (roky)

		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
	2013	74,5	72,8	73,8	72,0	72,2	71,8	73,0	71,6	72,9
	2017	75,4	74,1	74,5	72,9	73,2	72,9	73,8	73,0	73,8
	2013	81,2	79,9	80,9	79,5	80,2	79,5	80,0	79,1	79,6
	2017	81,7	80,2	81,3	79,9	81,0	80,1	80,8	80,0	80,3

Priemerný vek pri prvom sobáši (roky)

	2013	32,3	31,2	31,3	31,7	30,2	31,0	29,0	30,2	30,7
	2017	33,4	32,2	32,1	32,3	31,0	32,1	29,6	31,2	31,6
	2013	30,1	28,6	28,7	28,7	27,6	28,2	26,6	27,7	28,1
	2017	31,5	29,6	29,5	29,6	28,4	29,4	27,2	28,8	29,1

Priemerný vek prvorodičky (roky)

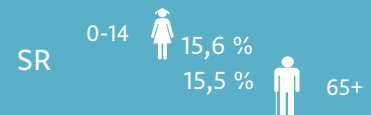
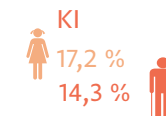
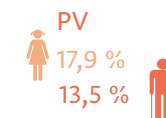
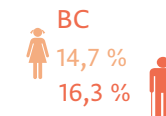
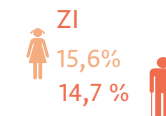
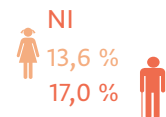
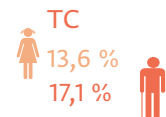
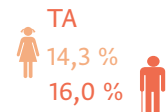
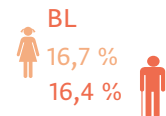
	2013	30,0	27,9	27,9	27,7	27,3	26,7	25,8	26,1	27,4
	2017	30,4	28,5	28,2	28,1	27,9	27,0	26,0	26,5	27,8

Pôrodnosť stúpla takmer vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho (pokles o 1,2 %). **Najvyšší rast** počtu živonarodených detí zaznamenal Bratislavský kraj (o 14,3 %). Počet zomretých sa zvýšil o 3,5 %, najvýraznejšie v Trenčianskom kraji (o 10,8 %).

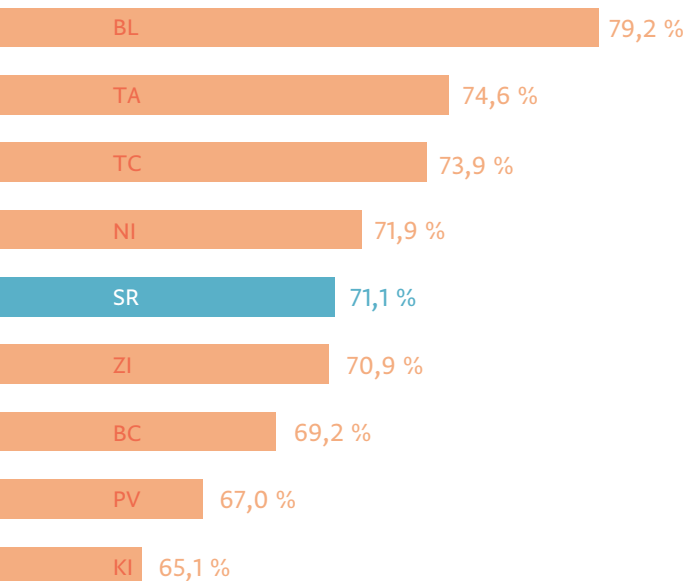
V období 2013-2017 **podiel detskej zložky vzrástol** o 0,3 p.b., najviac v Bratislavskom kraji (o 1,9 p.b.). V troch krajoch podiel detskej zložky poklesol, najvýraznejšie v Prešovskom (o 0,2 p.b.). **Podiel poproduktívnej zložky vzrástol** o 2 p. b. Rástol vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Trenčianskom, Nitrianskom a Banskobystrickom (zhodne o 2,2 p. b.).

Stredná dĺžka života sa zvýšila u mužov o 0,8 roka, u žien o 0,7 roka. Najvyšší rast bol v Košickom kraji, u mužov o 1,4 roka a u žien u 0,9 roka.

Vybrané vekové skupiny

Miera zamestnanosti vo veku 20-64 rokov

PRÁCA

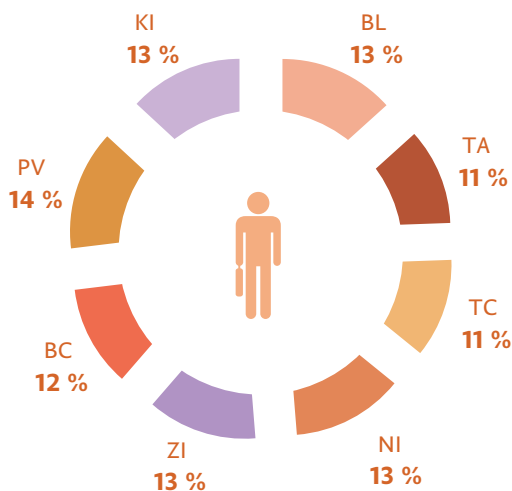
(výberové zisťovanie pracovných síl)

Priemerný počet ekonomicky aktívnych v rokoch 2013-2017 **vzrástol** o 1,5 % na 2 754,7 tis. osôb. Najvyšší podiel bol v Prešovskom kraji (14,6 %) a najnižší pripadol na Trnavský a Trenčiansky kraj (10,9 %). **Najvyšší rast** ekonomicky aktívnych obyvateľov však **zaznamenal Bratislavský kraj** (o 4,5 %). Pokles bol v Banskobystrickom (o 1 %) a v Košickom kraji (0,4 %).

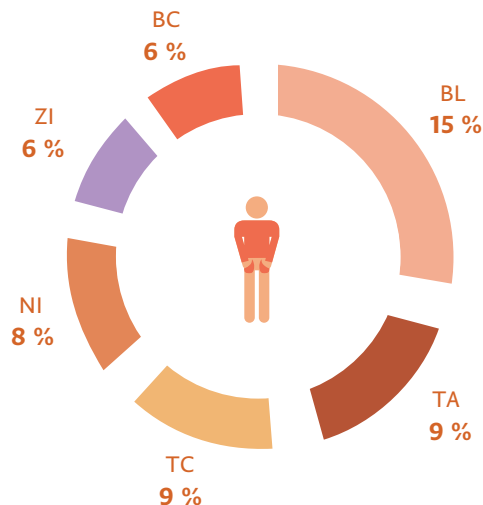
Počet ekonomicky neaktívnych osôb klesol o 1,3 % na 1 840,5 tis. Znížil sa vo väčšine krajov, okrem Košického a Trnavského, kde rástol o 2,6 % a 0,9 %. V ich štruktúre sa zvýšil podiel dôchodcov, najvýraznejšie v Banskobystrickom kraji (o 5,3 p.b. na 67 %). Počet študentov klesol vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Trenčianskom (o 25 %).

Počet pracujúcich na Slovensku v roku 2017 bol **2 492,1 tis.**

Pracujúci v krajoch

Nezamestnaní v krajoch

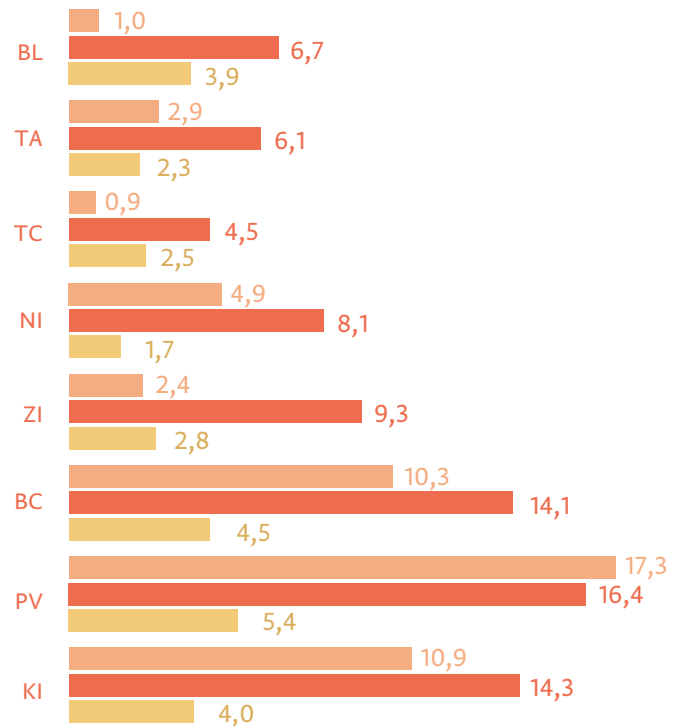
BL, TA, TC, NI, ZI, BC, PV, KI

V sledovanom období počet pracujúcich vzrástol vo všetkých krajoch, najviac v Žilinskom (o 10,5 %). Miera zamestnanosti sa zvýšila, najvýraznejšie v Trenčianskom kraji (o 7,8 p.b.), tento kraj vykázal zároveň najvýraznejší pokles nezamestnaných (o 55,4 %). Miera nezamestnanosti klesla vo všetkých krajoch, najviac v Košickom (o 8,2 p.b.). V Bratislavskom kraji pribudlo najmenej pracujúcich (o 6,9 %), počet nezamestnaných oproti roku 2013 klesol o 31,8 % a miera nezamestnanosti klesla o 2,2 p. b.

Počet pracujúcich v zahraničí do 1 roka vzrástol o 9,5 %, najviac v Košickom kraji (o 43,7 %). Ich počet klesal v Nitrianskom kraji (o 4,6 %) a v Prešovskom kraji (o 1,3 %).

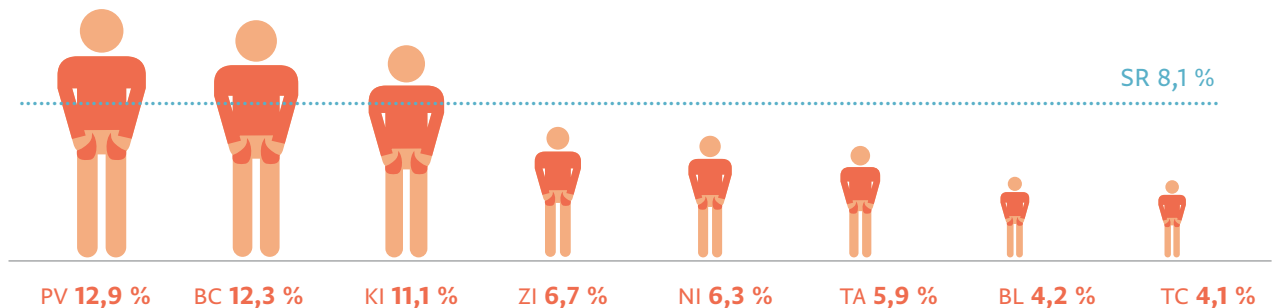
V zahraničí pracovalo
149,3 tis. pracujúcich.

Nezamestnaní podľa vzdelania (tis.)

Základné a bez vzdelania   Úplné stredné   Vysokoškolské

Miera nezamestnanosti v krajoch

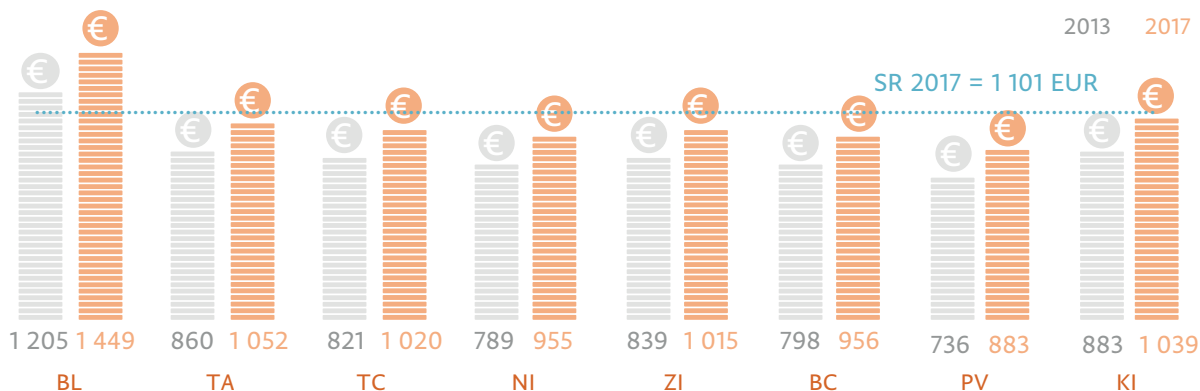
MZDY

(výberové zisťovanie o štruktúre miezd)

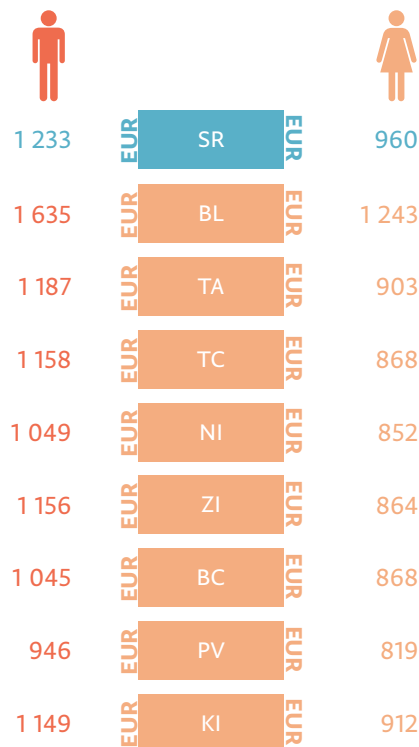
Priemerná hrubá mesačná mzda zamestnanca vzrástla u oboch pohlaví a vo všetkých krajoch. Najviac sa zvýšila v Trenčianskom (o 24,2 %) a najmenej v Košickom kraji (o 17,7 %). Vyšší rast bol zaznamenaný v mzdách žien, najvýraznejšie v Trenčianskom kraji (o 24,7 %). **Rozdiel medzi priemernou mesačnou mzdou mužov a žien dosiahol 28,4 %**, v krajoch sa pohybovali **od 15,5 % v Prešovskom kraji do 33,8 % v Žilinskom kraji**. Oproti roku 2013 sa rozdiely medzi pohlaviami v roku 2017 znížili takmer vo všetkých krajoch, najviac v Nitrianskom o 5 p. b. Iba **v Bratislavskom a Trnavskom kraji sa rozdiel miezd medzi mužmi a ženami zvýšil** (o 2,5 p. b. a 1,6 p. b.).

V Bratislavskom kraji boli najvyššie mzdy v oblasti informácií (2 255 eur) a v dodávke elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (2 221 eur). Najmenej zarábali zamestnanci v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb, pričom sa pohybovali v rozpätí od 561 eur v Nitrianskom do 778 eur v Bratislavskom kraji.

Vývoj priemernej hrubej mesačnej mzdy

Priemerná hrubá mesačná mzda podľa pohlavia

PRÍJMY A VÝDAVKY DOMÁCNOSTÍ

(štatistika rodinných účtov)

Rast mesačných príjmov a výdavkov
v období 2013-2017

Príjmy		Výdavky
23,2 %	SR	14,2 %
20,7 %	BL	5,1 %
22,7 %	TA	24,8 %
27,4 %	TC	25,9 %
27,6 %	NI	16,9 %
17,0 %	ZI	11,8 %
26,6 %	BC	13,0 %
18,9 %	PV	12,7 %
24,9 %	KI	7,8 %

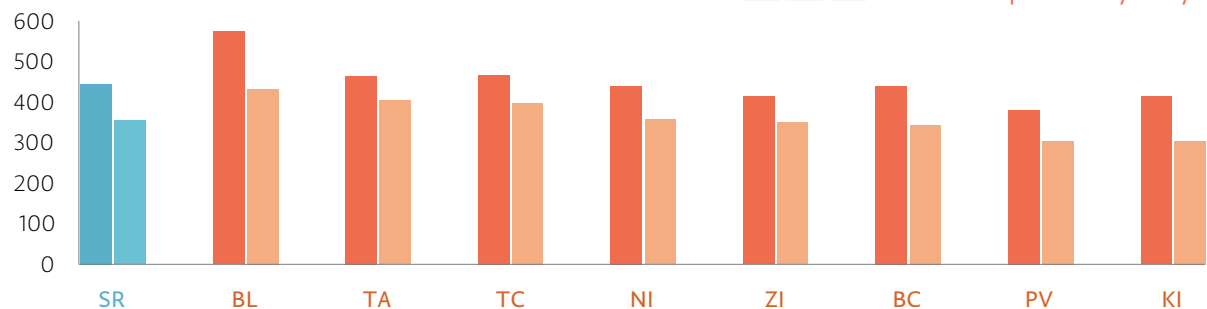
V sledovanom období 2013-2017 mesačné **čisté peňažné príjmy a výdavky domácností vzrástli vo všetkých krajoch**. V roku 2017 sa výška príjmov pohybovala od 390 eur v Prešovskom kraji do 588 eur v Bratislavskom kraji. Rozdiel medzi kraji s najvyššími a najnižšími príjmami sa zvýšil, kým v roku 2013 bol 158 eur, v roku 2017 dosiahol 197 eur. Najvyšší rast príjmov vykazoval Nitriansky kraj (27,6 %) a najnižší rast mal Žilinský kraj (17 %).

Čisté peňažné výdavky sa pohybovali **od 312 eur** v Prešovskom kraji **do 444 eur** v Bratislavskom kraji. Tempo rastu výdavkov bolo najnižšie v Bratislavskom kraji (o 5,1 %) a najvyššie v Trenčianskom kraji (o 25,9 %). **Rozdiel medzi kraji** s najvyššími a najnižšími výdavkami na začiatku sledovaného obdobia **dosahoval 142 eur**, na konci obdobia **131 eur**.

Najväčší objem z celkových výdavkov domácnosti vynaložili na potraviny a nealkoholické nápoje (19,7 %) a výdavky za bývanie, elektrinu, vodu a plyn (17,7 %). **Výdavky na potraviny klesli** v piatich krajoch, ich rast bol iba v Trenčianskom (o 8,3 %), Košickom (o 2,8 %) a Nitrianskom kraji (o 1 %). **Výdavky na energie sa najviac zvýšili** v Trnavskom kraji (o 6,8 %) a najvýraznejšie sa znížili v Bratislavskom kraji (o 5,1 %). **V krajoch výrazne rástli výdavky na vzdelanie**, v Trenčianskom kraji takmer 5,7 násobne.

Čisté peňažné príjmy a výdavky domácností

EUR/mesiac/osoba

BL, TA, TC, NI, ZI, BC, PV, KI

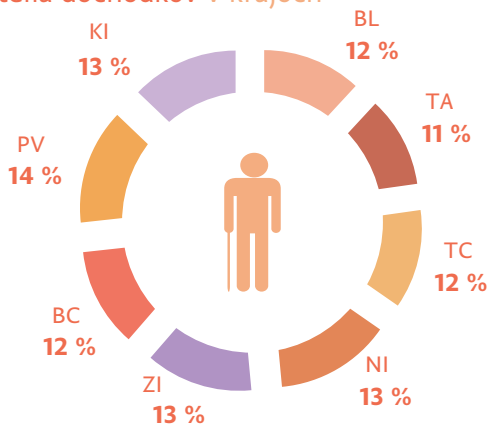
SENIORI

Počet poberateľov dôchodkov v roku 2017 bol 1 390 tis. a za posledných päť rokov **sa zvýšil o 5,3 %**. Najviac ich pribudlo v Bratislavskom (o 7,8 %), najmenej v Banskobystrickom kraji (o 3,5 %). Spolu sa vyplácalo 1 696 tis. dôchodkov, oproti roku 2013 ich počet vzrástol o 5 %. **Priemerná výška dôchodkov za päť rokov vzrástla o 9,2 %**. Najrýchlejšie rástla v Bratislavskom (o 10,3 %), najpomalšie v Žilinskom kraji (o 8,2 %).

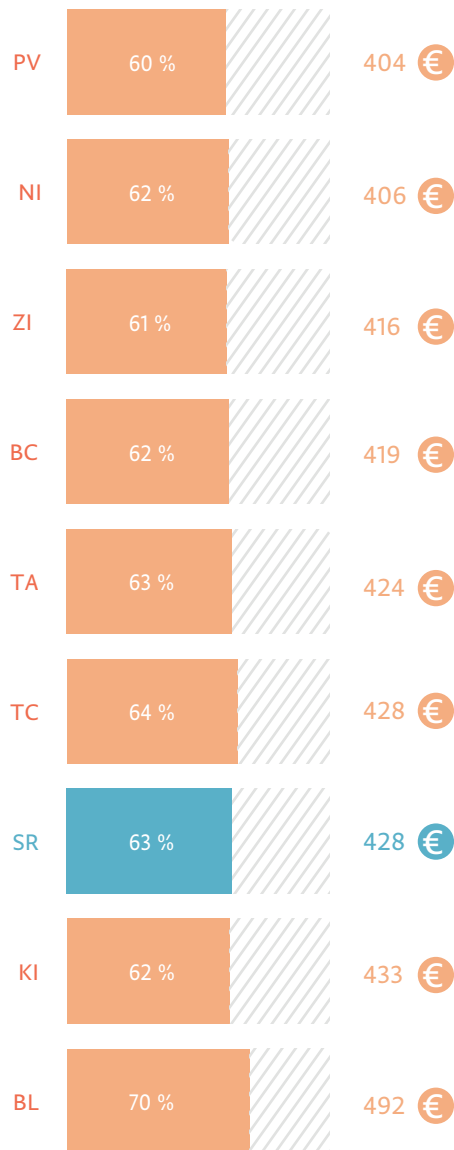
V štruktúre vyplácaných dôchodkov najväčší podiel predstavovali starobné sólo dôchodky. Z celkového počtu 1 064,4 tis. predstavovali podiel od 60 % v Prešovskom do 70 % v Bratislavskom kraji. **Počet starobných dôchodkov v regiónoch sa zvýšil od 6,3 % v Banskobystrickom do 9,7 % v Bratislavskom kraji**. Priemerná výška vzrástla o 9,7 %, najvýraznejšie v Trnavskom kraji (o 10,5 %).

Najviac invalidných dôchodkov sa vyplácalo v Prešovskom kraji, ich podiel na celkovom počte vyplácaných dôchodkov v kraji tvoril 17,5 %. Najmenej invalidných dôchodkov bolo vyplácaných v Bratislavskom kraji a predstavovali 9,9 % z vyplácaných dôchodkov kraja. Vo všetkých krajoch **klesol počet vyplácaných predčasných starobných a sirotských dôchodkov**. **Najviac vdoveckých dôchodkov** bolo v sledovanom období vyplácaných **v Trnavskom kraji**.

Poberatelia dôchodkov v krajoch

Podiel vyplácaných starobných sólo dôchodkov a ich priemerná výška v krajoch

3) VYBRANÉ Z MAKROEKONOMICKÝCH A PODNIKOVÝCH ŠTATISTÍK

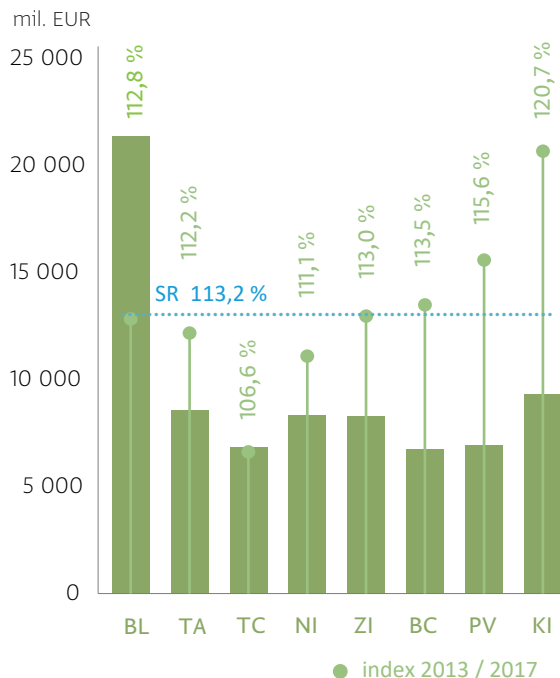
HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Pozícia Bratislavského kraja je dlhodobo dominantná.

V roku 2017 bol najvyšší objem hrubej pridanej hodnoty v absolútnom vyjadrení dosiahnutý v Bratislavskom kraji (21 373 mil. eur, nárast od roku 2013 o 2 432 mil. eur), najnižší v Banskobystrickom kraji (6 743 mil. eur, nárast o 801 mil. eur). **Najvyššie tempo rastu hrubej pridanej hodnoty** medzi rokmi 2013 a 2017 bolo zaznamenané v **Košickom kraji (o 20,7 %)**, **najnižšie v Trenčianskom (o 6,6 %)**.

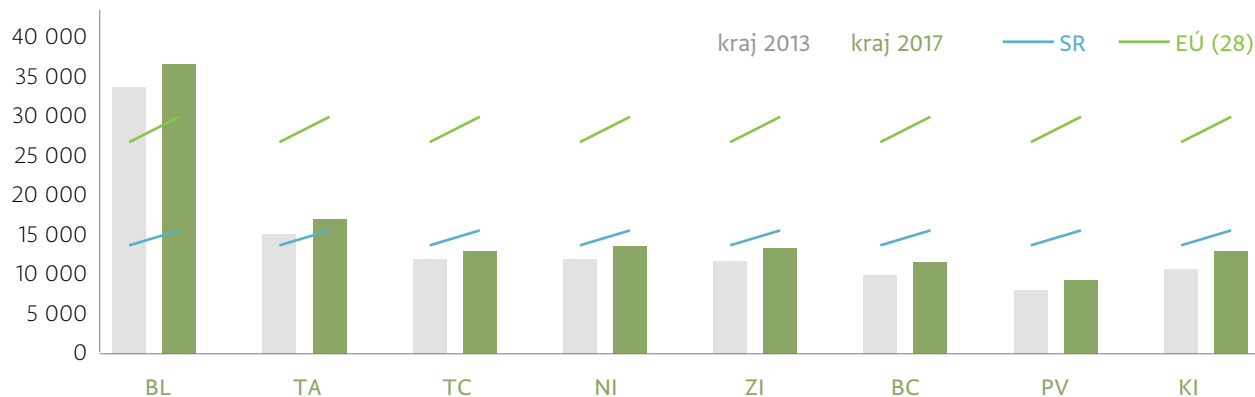
V roku 2017 celkový objem vytvoreného HDP v Bratislavskom kraji predstavoval 23 727 mil. eur, čo bolo viac ako objem HDP, ktorý bol vytvorený spolu v krajoch Banskobystrickom, Prešovskom a Trenčianskom. V Bratislavskom kraji objem HDP na obyvateľa takmer štvornásobne prevyšoval objem HDP na obyvateľa v Prešovskom kraji. Objem **HDP na obyvateľa v Bratislavskom o v je- dnom kraji dlhodobo prekračoval priemer krajín EÚ** o viac ako **180 %**, kým v **Prešovskom kraji** nedosahoval ani 50 % priemeru EÚ.

Hrubá pridaná hodnota v krajoch (v bežných cenách)

Vývoj HDP v krajoch

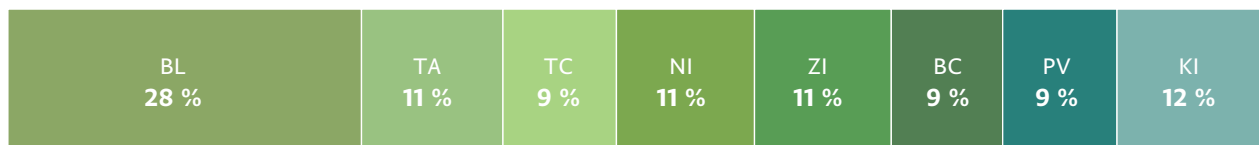
EUR/obyv.

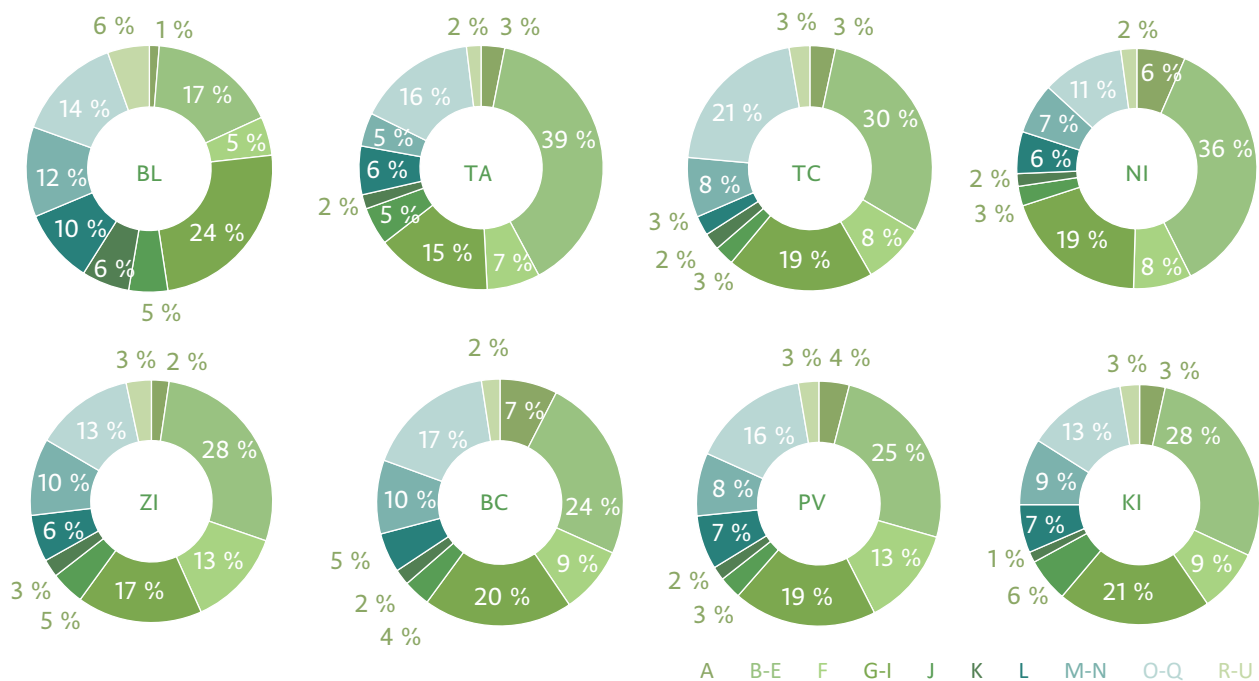
V roku 2017 boli **najväčšie objemy hrubej pridanej hodnoty v Bratislavskom kraji** okrem poľnohospodárstva **vo všetkých skupinách ekonomických činností**, hlavne v obchode, doprave a skladovaní, ubytovacích a stravovacích službách (5 204 mil. eur), v priemysle (3 608 mil. eur), vo verejnej správe, obrane, povinnom sociálnom zabezpečení, vzdelávaní, zdravotníctve a sociálnej pomoci (2 994 mil. eur).

Vo všetkých krajoch v rámci ekonomických činností dominovala priemyselná výroba. V oblasti stavebníctva najväčšie objemy hrubej pridanej hodnoty boli po Bratislavskom kraji (1 083) v Žilinskom kraji (1 077 mil. eur). V oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu naďalej dominoval Nitriansky kraj (547 mil. eur.).

HDP v krajoch v roku 2017

Štruktúra hrubej pridanej hodnoty podľa ekonomických činností v krajoch v roku 2017

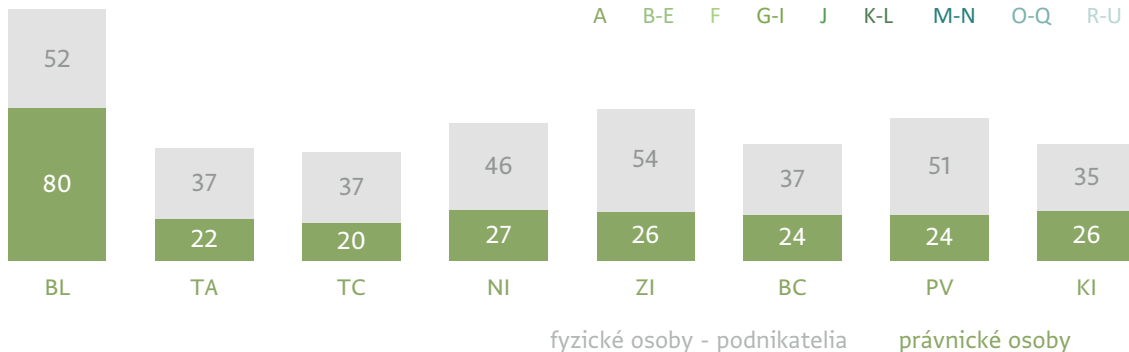

ORGANIZAČNÁ ŠTATISTIKA

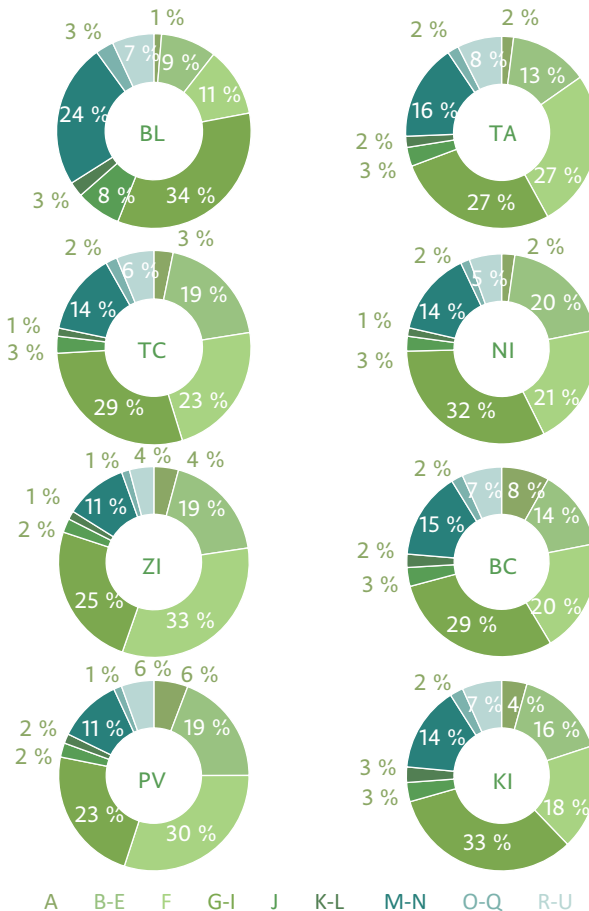
V registri organizácií bolo evidovaných ku koncu roka 2017 spolu **248 945 právnických osôb** (41,7 % zo všetkých právnych subjektov). **Najviac boli zastúpené v Bratislavskom kraji** (80 283), najmenej v Trenčianskom (20 024). V porovnaní s rokom 2013 vzrástol ich počet v piatich krajoch, klesol v Banskobystrickom, Prešovskom a Košickom. Najvyšší rast bol zaznamenaný v Žilinskom kraji (o 7,4 %). Podniky tvorili v štruktúre právnických osôb 88,2 %. Ich počet sa za päť rokov zvýšil vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Žilinskom (o 28,6 %) a Banskobystrickom kraji (o 25,6 %). Z hľadiska veľkostnej štruktúry **najviac veľkých podnikov** s počtom zamestnancov nad 250 **bolo v Bratislavskom kraji** (217), najmenej v Banskobystrickom kraji (48).

Počet aktívnych **fyzických osôb - podnikateľov** dosiahol 348 327, **najviac** zastúpení boli v **Žilinskom kraji** (53 767), **najmenej v Košickom** (35 185). Oproti roku 2013 došlo k ich poklesu vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Bratislavskom (o 11,8 %).

Právne subjekty v krajoch k 31.12. (tis.)

Živnostníci podľa ekonomických činností v krajoch

4) VYBRANÉ Z ODVETVOVÝCH ŠTATISTÍK

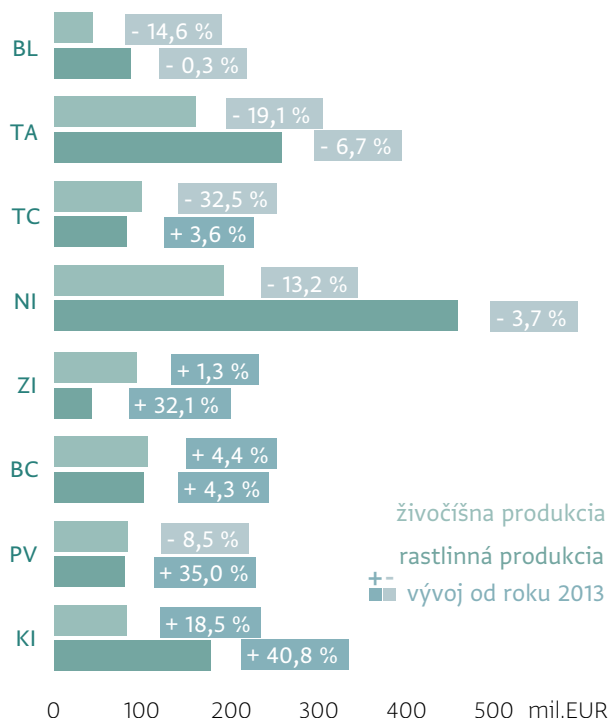

POĽNOHOSPODÁRSTVO

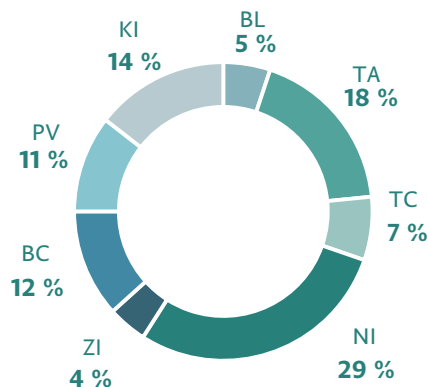
Na poľnohospodárske účely bola v roku 2017 využívaná takmer polovica celkovej výmery pôdy na Slovensku. Vývoj pôdneho fondu je aj naďalej poznačený ubúdaním poľnohospodárskej pôdy (o 0,8 %). Orná pôda v roku 2017 mala rozlohu 1,4 mil. ha a zaberala 59,1 % poľnohospodárskej pôdy. **Nitriansky kraj má pre poľnohospodárstvo mimoriadne vyhovujúce prírodné i klimatické podmienky. Poľnohospodárska pôda** v Nitrianskom regióne v roku 2017 **zaberala 19,5 %** z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy Slovenska, s podielom ornej pôdy 87,2 %. Banskobystrický kraj mal druhý najvyšší podiel poľnohospodárskej pôdy (17,1 %) z toho orná pôda tvorila 89,7 %.

Hrubá **poľnohospodárska produkcia** od roku 2013 **klesla** na úrovni Slovenska v bežných cenách o 2,7 %, pričom rastlinná produkcia vzrástla o 4,3 %. Živočíšna produkcia klesla o 11,5 %. Poľnohospodárska produkcia sa zvýšila v štyroch krajoch, najvýraznejšie v Košickom (o 32,9 %), kde došlo k rastu rastlinnej produkcie o 40,8 % a živočíšnej o 18,5 %. Pokles produkcie bol najvýraznejší v Trenčianskom kraji (o 19,9 %), pričom živočíšna produkcia poklesla o 32,5 %.

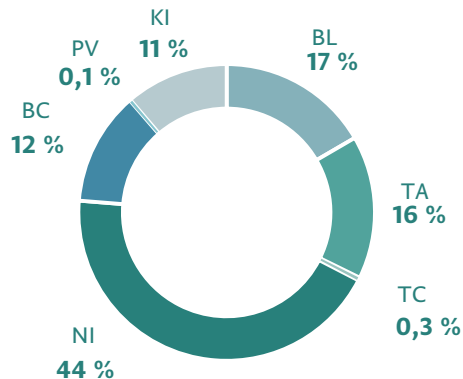
Hrubá poľnohospodárska produkcia (v bežných cenách)

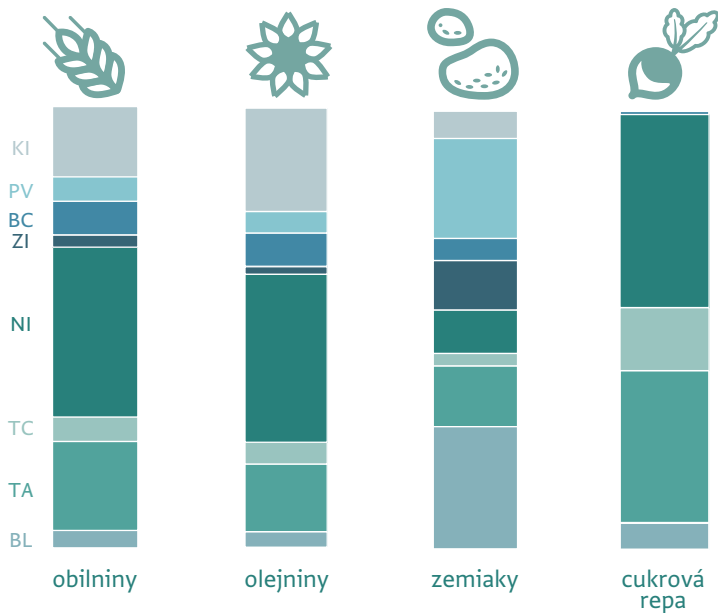
Orná pôda v krajoch

Vinice v krajoch

Produkcia vybraných poľnohospodárskych plodín v krajoch

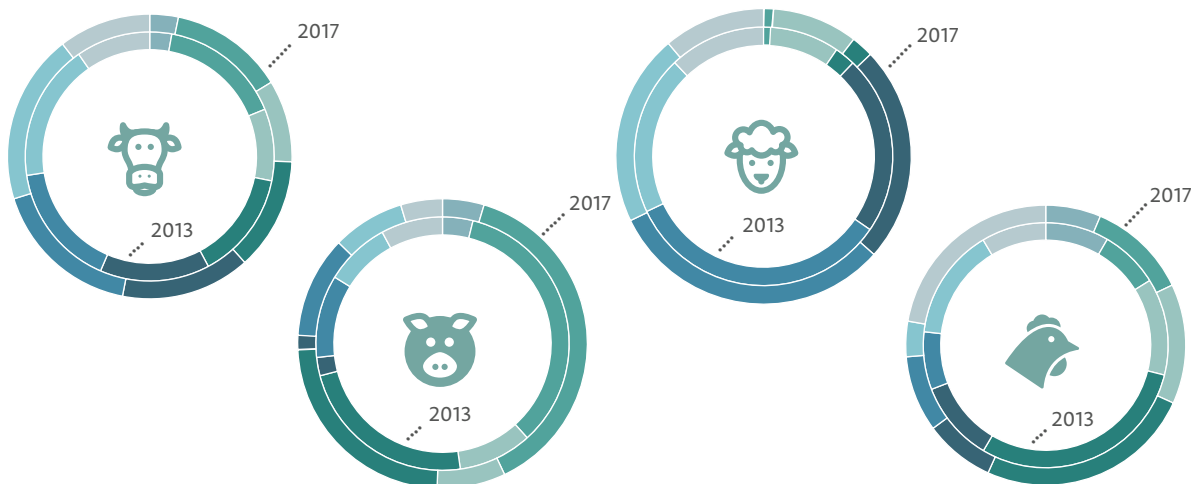

Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby **vzrástli** v rozmedzí rokov 2013 - 2017 o 8,9 % (rastlinná výroba sa zvýšila o 14,4 %, živočíšna o 2,6 %). **Najviac** sa zvýšili tržby **v Košickom kraji** (o 65,2 %), a to za predaj živočíšnych výrobkov (o 93,3 %).

Produkcia obilnín vzrástla o 2,1 %, najvýraznejšie v Košickom (o 34,8 %) a Žilinskom kraji (o 21,1 %). V posledných rokoch v krajoch **klesá produkcia zemiakov**, rast zaznamenali len tri kraje, Banskobystrický (o 24,4 %), Žilinský (o 6,8 %) a Prešovský (o 5,1 %). V produkcii cukrovej repy sa najviac darilo Banskobystrickému (rast o 47,4 %) a Nitrianskemu kraju (rast o 26,4 %).

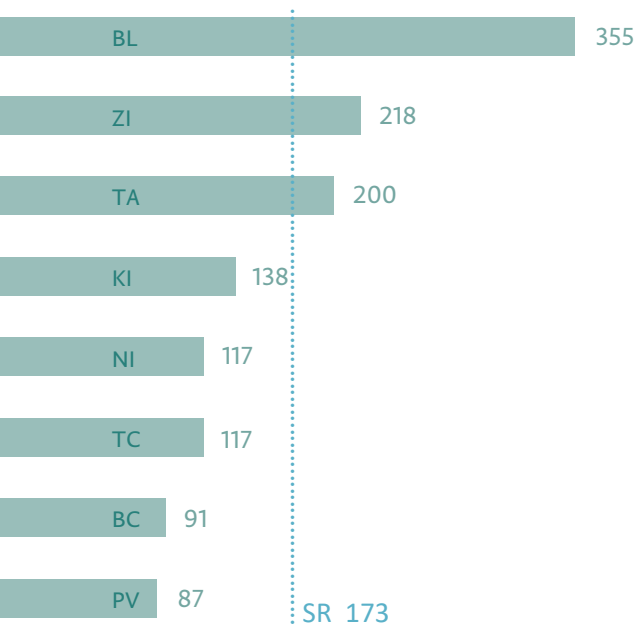
Bratislavský kraj sa vyznačoval najvýraznejším zvýšením stavov hovädzieho dobytku (o 7 %), ošípaných (o 15,3 %) a oviec (o 66,8 %). Stavby hydiny sa viac ako dvojnásobne zvýšili v Košickom kraji.

Stavy hospodárskych zvierat v krajoch

BL TA TC NI ZI BC PV KI

Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar (tis. EUR na zamestnanca)

PRIEMYSEL

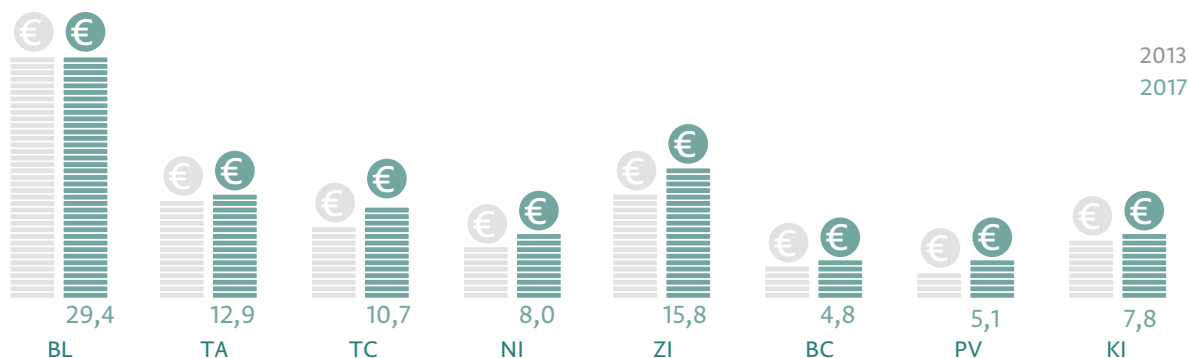
V rokoch 2013-2017 **tržby za vlastné výkony a tovar rástli** na národnej úrovni o 14,4 %, najvýraznejšie v Prešovskom (o 58,1 %), Žilinskom (o 26 %) a Banskobystrickom kraji (o 24,5 %).

Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar na národnej úrovni stúpila počas sledovaného obdobia o 1,7 %. **Najvýraznejšie vzrástla v Banskobystrickom a Prešovskom kraji** (zhodne o 17,7 %) a v Nitrianskom kraji (o 14,7 %). Pokles zaznamenali dva kraje, Trnavský (o 5,7 %) a Bratislavský (o 5,2 %).

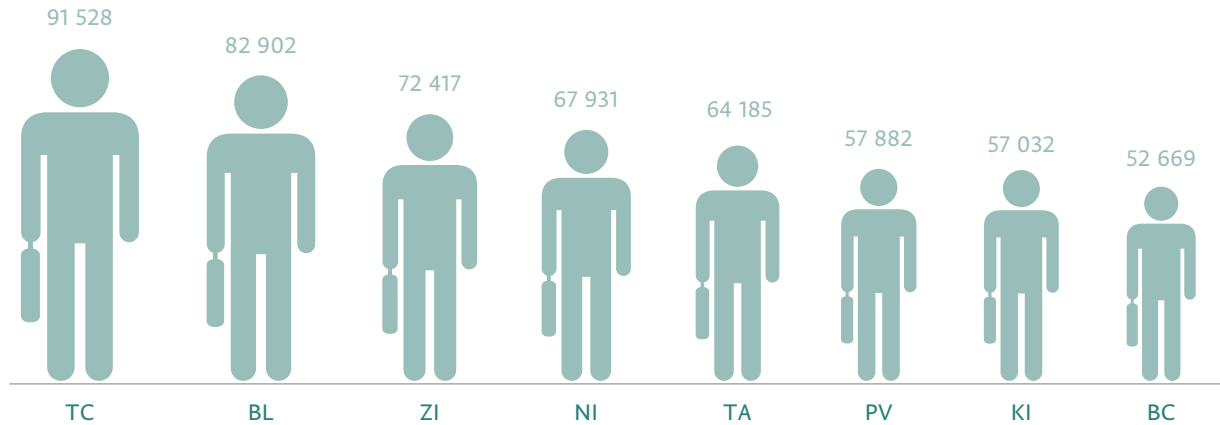
Najviac osôb zamestnaných v priemysle v roku 2017 vykázal Trenčiansky kraj (91 528), najmenej Banskobystrický (52 669). **Zamestnanosť** počas sledovaného obdobia **vzrástla o 12,4 %**. Z hľadiska regiónov najviac rástla v Prešovskom (o 34,3 %), Trnavskom (o 19,6 %) a Trenčianskom kraji (o 15,5 %).

Mzdy v priemysle rástli vo všetkých krajoch, **najrýchlejšie v Trenčianskom**, kde mzda vzrástla o 174 eur v porovnaní s rokom 2013. Najvyššie mzdy v roku 2017 boli v Bratislavskom kraji, kde priemerná nominálna mesačná mzda dosiahla 1 446 eur, najnižšie v Prešovskom kraji, 771 eur. Najviac priemyselných závodov v roku 2017 bolo v Trenčianskom kraji (466), najvyšší hrubý obrat dosahovali počas sledovaného obdobia závody v Bratislavskom kraji (24 759 mil. eur).

Tržby za vlastné výkony a tovar (mld. EUR)

Zamestnané osoby v priemysle ¹⁾

1) zamestnanci a podnikatelia

SR

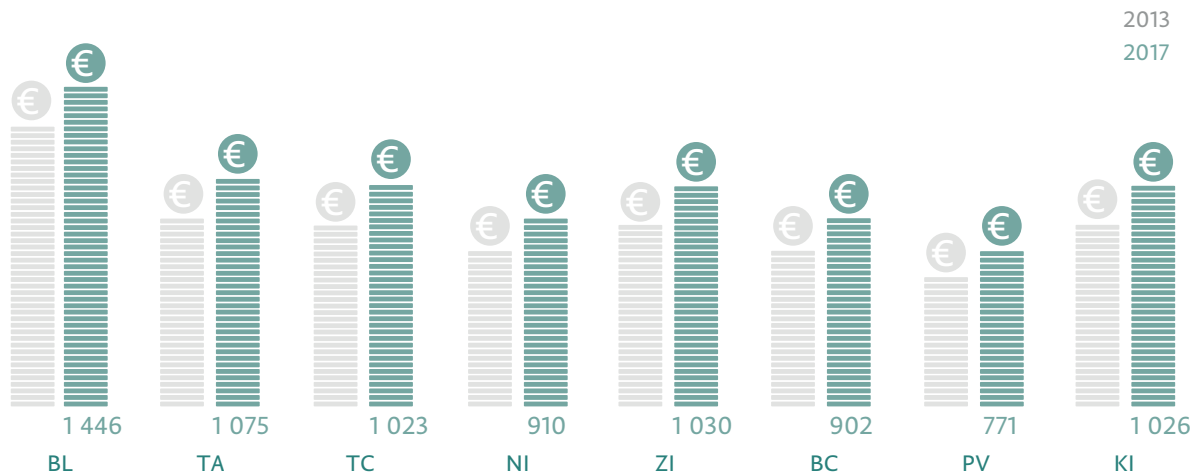
rok 2013

rok 2017

889 €

1 042 €

Priemerná nominálna mesačná mzda v priemysle

BL, TA, TC, NI, ZI, BC, PV, KI

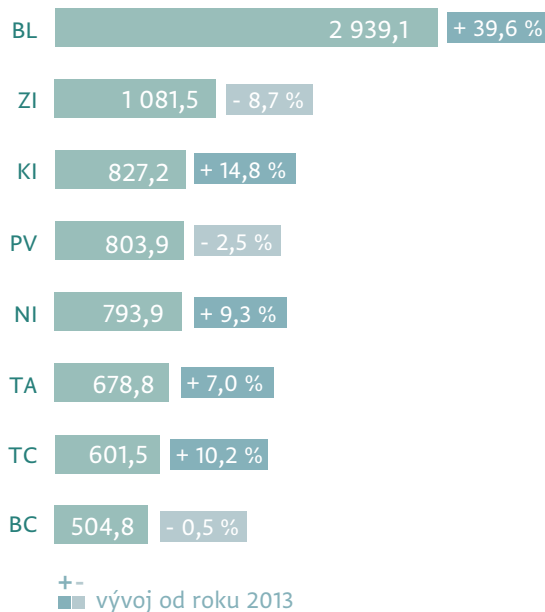
STAVEBNÍCTVO A BYTOVÁ VÝSTAVBA

V rokoch 2013-2017 sa stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami zvýšila o 10,7 %. Pokles zaznamenali tri kraje, Žilinský o 15,6 %, Banskobystrický o 11 % a Trenčiansky o 9,9 %. Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv stúpla o 26 %, najviac v Bratislavskom kraji (o 97,2 %). Najvýraznejší pokles bol v Banskobystrickom (o 18 %) a Prešovskom kraji (o 16,6 %).

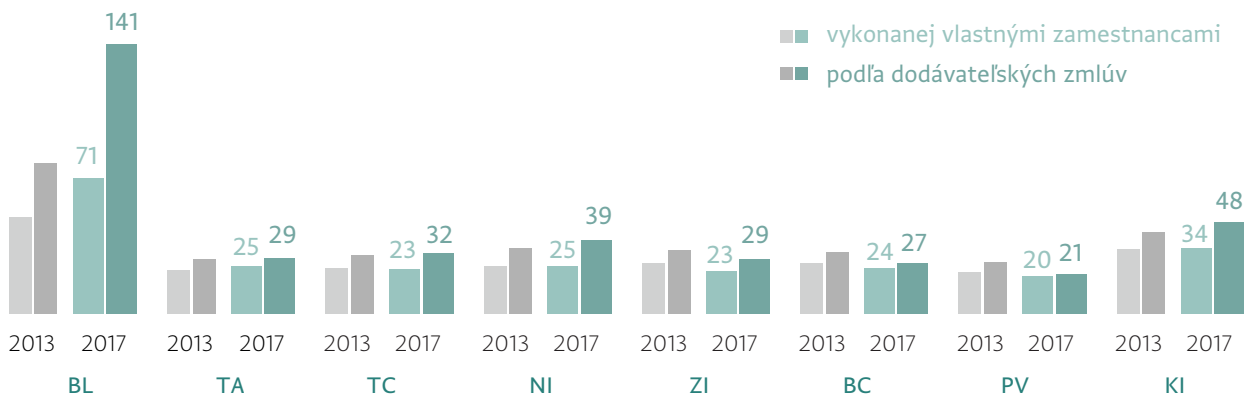
Počet zamestnaných osôb vzrástol o 2,8 %. Najvýraznejší rast zamestnanosti bol v Bratislavskom kraji (o 10,3 %). Pokles bol v Trenčianskom (o 7,8 %), Žilinskom a Banskobystrickom kraji (zhodne o 1,1 %). Mzdy v stavebníctve sa zvýšili o 6,4 %. Rástli takmer vo všetkých krajoch, najviac v Nitrianskom (o 10,6 %). Pokles bol zaznamenaný iba v Prešovskom kraji (o 0,3 %).

Počet dokončených bytov celkovo vzrástol o 12,2 %, najviac v Bratislavskom kraji (o 58 %). Počet začatých bytov vzrástol o 35 %, najviac v Žilinskom kraji (o 68,7 %). V Banskobystrickom kraji bola najnižšia rozostavanosť (6 132 bytov v roku 2017). Priemerná podlahová plocha dokončeného bytu bola najväčšia v Žilinskom kraji (80,8 m²), najmenšia v Bratislavskom kraji (63 m²).

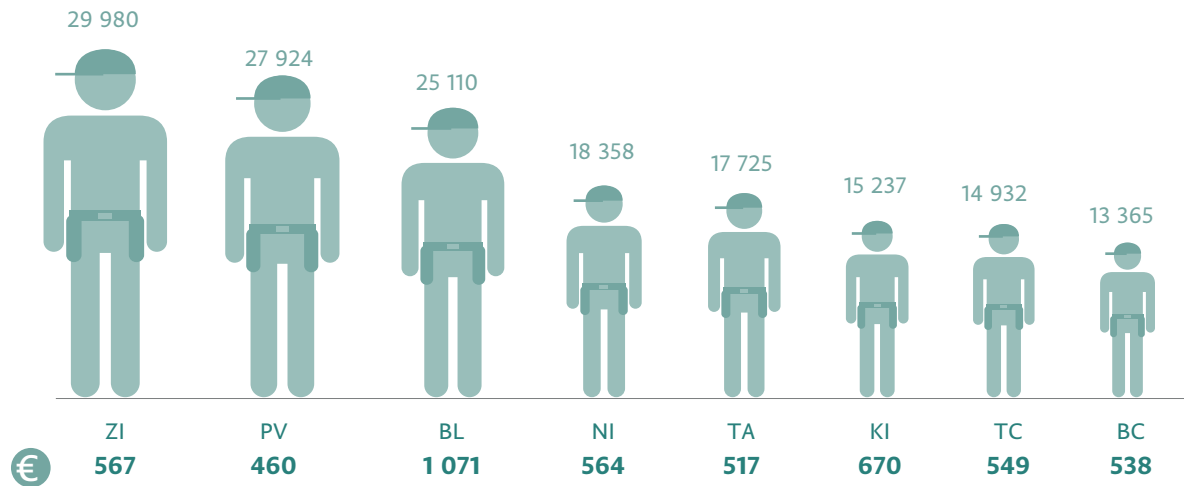
Tržby za vlastné výkony a tovar v stavebníctve (mil. EUR)

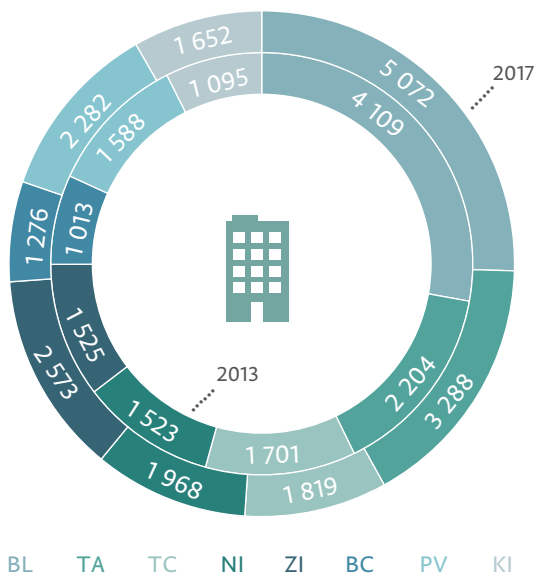
Produktivita práce zo stavebnej produkcie (tis. EUR/zamestnaná osoba)

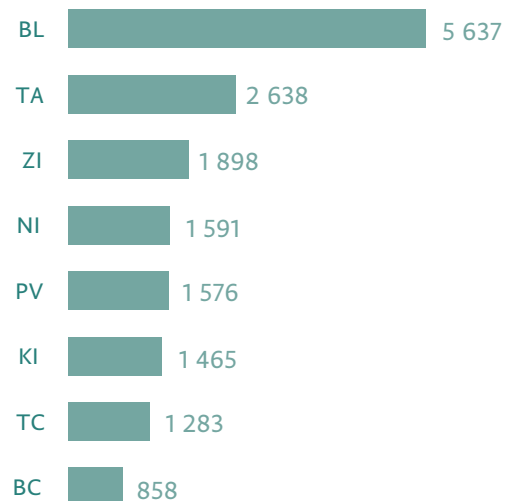
Priemerný počet zamestnaných osôb ¹⁾ a priemerná nominálna mesačná mzda v stavebníctve

Začatá bytová výstavba

Dokončené byty v krajoch

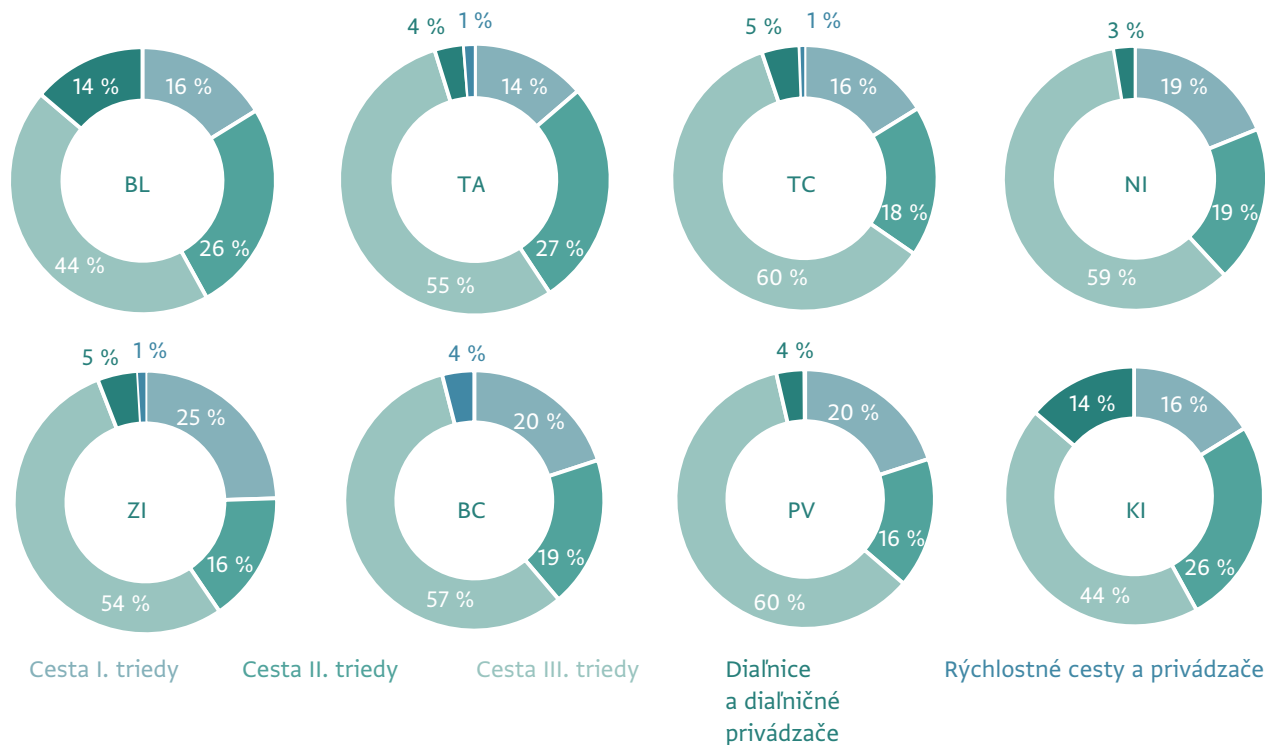

DOPRAVA

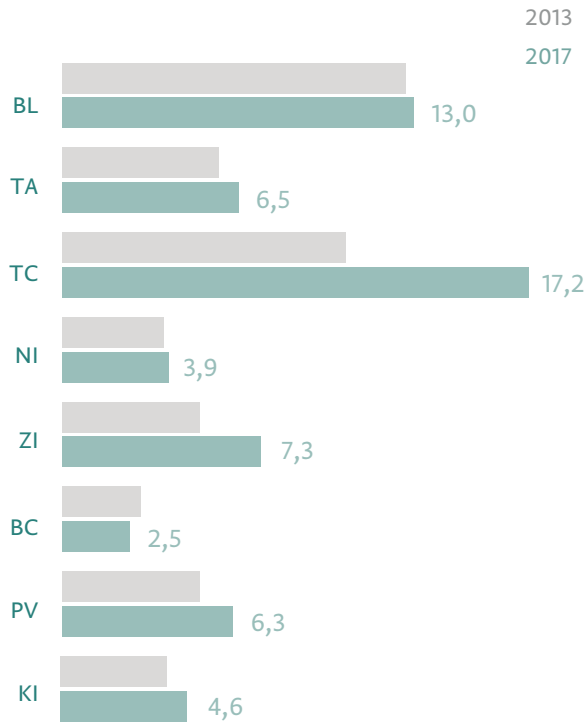
Dĺžka ciest na Slovensku v roku 2017 bola takmer 18 tis. km, z toho 57,4 % tvorili cesty III. triedy. Celkovo bolo v rokoch 2013--2017 **dokončených 61 km nových diaľničných úsekov**, najviac v Žilinskom kraji (35 km). **Pribudli aj rýchlostné cesty v dĺžke 35 km**, hlavne v Banskobystrickom (23,9 km) a Trenčianskom kraji (10 km).

Počet motorových vozidiel každoročne **stúpa**, v roku 2017 ich na slovenských cestách jazdilo 3,1 mil., čo je od roku 2013 rast o 17,3 %. Osobné motorové vozidlá tvorili 72,2 %, **najviac ich jazdilo v Bratislavskom (17,9 %) a Nitrianskom kraji (13,3 %)**, najmenej v Trenčianskom kraji (10,7 %). Individuálny motorizmus narastá na úkor využívania verejnej dopravy, počet cestujúcich verejnou cestnou dopravou klesol za posledných päť rokov o 10,5 % na 241,7 mil. **Preprava osôb klesla takmer vo všetkých regiónoch**, najvýraznejšie v Prešovskom (o 20,1 %) a Trenčianskom kraji (o 14 %). Najviac cestujúcich, ktorí využívali cestnú verejnú dopravu bolo v Nitrianskom kraji (41,6 mil.), najmenej v Bratislavskom kraji (16,1 mil.). **Preprava tovarov** v sledovanom období **vzrástla** o 23,6 %. V rámci krajov sa najvýraznejšie zvýšila v Trenčianskom (o 64,8 %) a Žilinskom kraji (44,2 %). Klesla len v Banskobystrickom kraji (o 14,6 %).

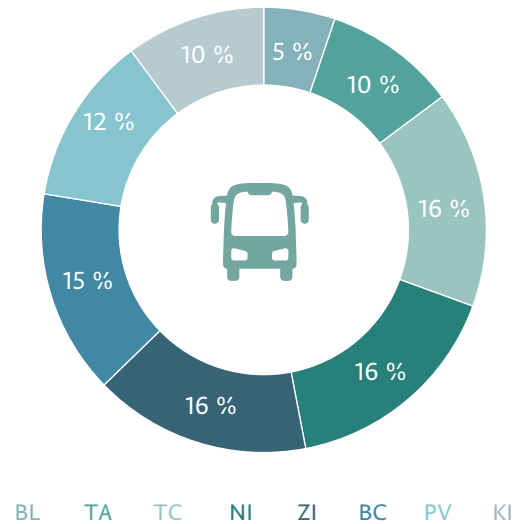
Štruktúra ciest v krajoch k 31. 12.

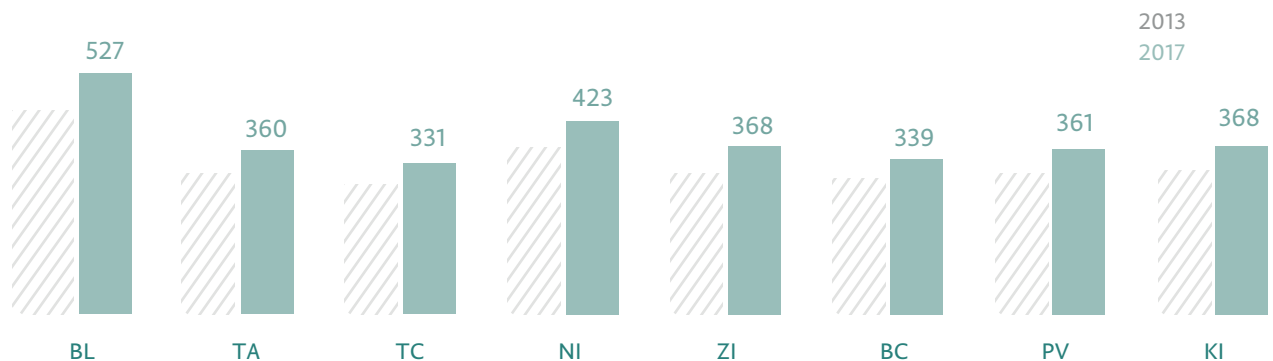
Preprava tovarov cestnou verejnou dopravou (mil. ton)

Preprava osôb cestnou verejnou dopravou

Motorové vozidlá v krajoch k 31. 12. (v tis.)

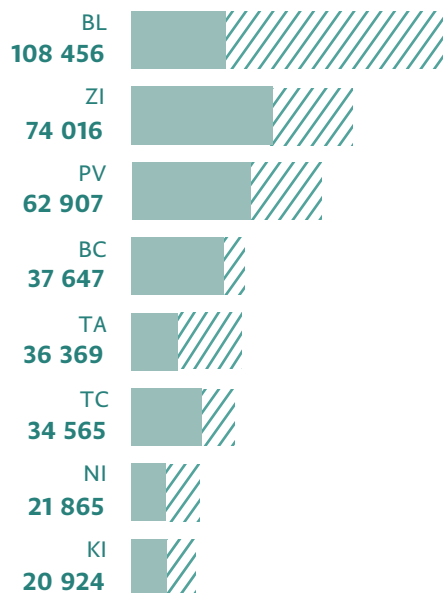
CESTOVNÝ RUCH

V roku 2017 poskytovalo ubytovacie služby **3,5 tisíc ubytovacích zariadení** s kapacitou 160,8 tis. lôžok. Viac ako pätina z lôžok sa nachádzala v Žilinskom kraji. **Najviac** ubytovacích zariadení bolo lokalizovaných **v Žilinskom (25,5 %) a Prešovskom kraji (18,9 %)**. V rokoch 2013-2017 najvýraznejší pokles počtu ubytovacích zariadení zaznamenal Košický kraj (o 16,5 %).

Služby ubytovacích zariadení využilo 5 375 tisíc návštevníkov, pričom absolútne **najvyššiu návštevnosť zaznamenal Bratislavský kraj** (1 448 tisíc hostí) a to i napriek najnižšiemu počtu ubytovacích zariadení. Bratislavský kraj oproti ostatným krajom navštívilo aj najviac zahraničných návštevníkov (43 %).

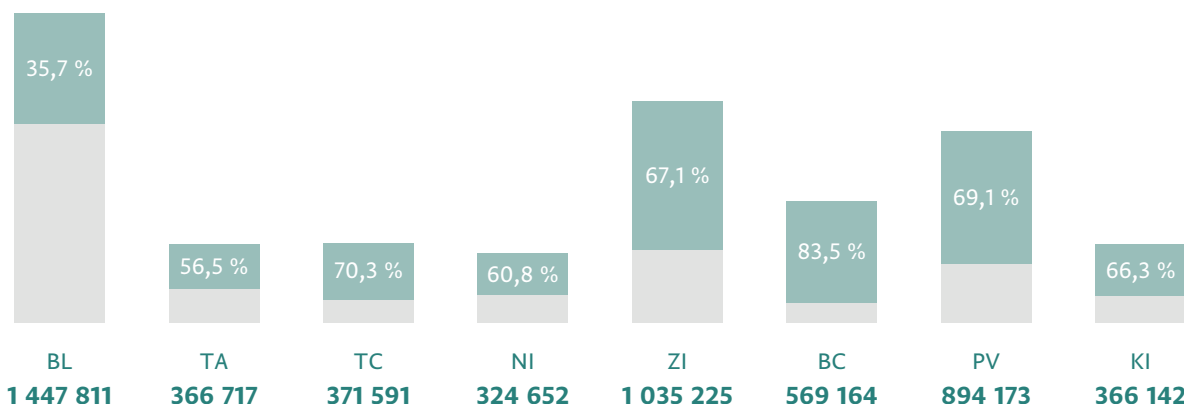
Tržby za ubytovanie v roku 2017 **dosiahli 397 mil. eur**. Najväčší podiel na celkových tržbách mal Bratislavský (27,3 %), Žilinský (18,7 %) a Prešovský kraj (15,9 %). Bratislavský kraj sa vyznačoval za posledné tri roky aj jednoznačne najvyššou priemernou cenou za ubytovanie.

Tržby za ubytovanie v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu (tis. EUR)

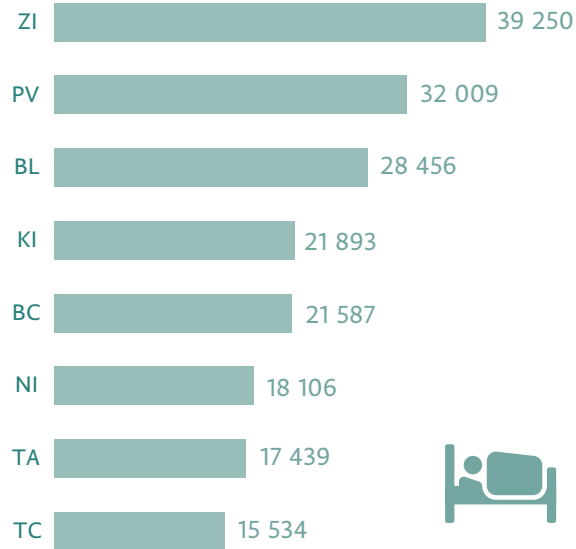

Návštevníci v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu v krajoch

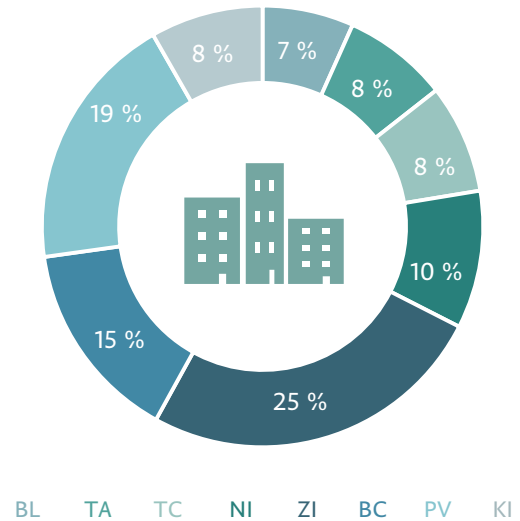
zahraniční návštevníci
domáci návštevníci

Počet lôžok v ubytovacích zariadeniach

Ubytovacie zariadenia v krajoch

Vybrané druhy ubytovacích zariadení

	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI
 hotely	105	76	58	64	121	77	101	53
 penzióny	36	69	74	100	201	101	169	66
 kempingy	4	9	6	6	12	7	7	10

Priemerná cena za ubytovanie

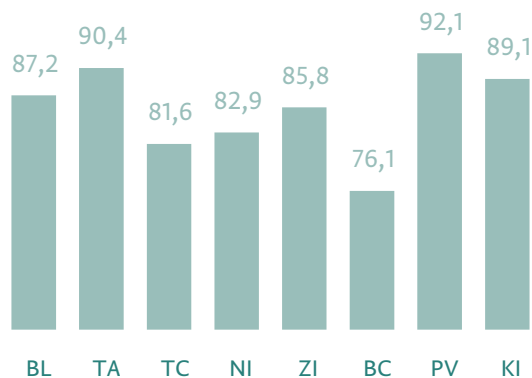
SR	26,6
BL	35,0
TA	26,9
TC	25,2
NI	22,4
ZI	25,6
BC	22,4
PV	22,5
KE	27,4

INFORMÁCIE A KOMUNIKÁCIA

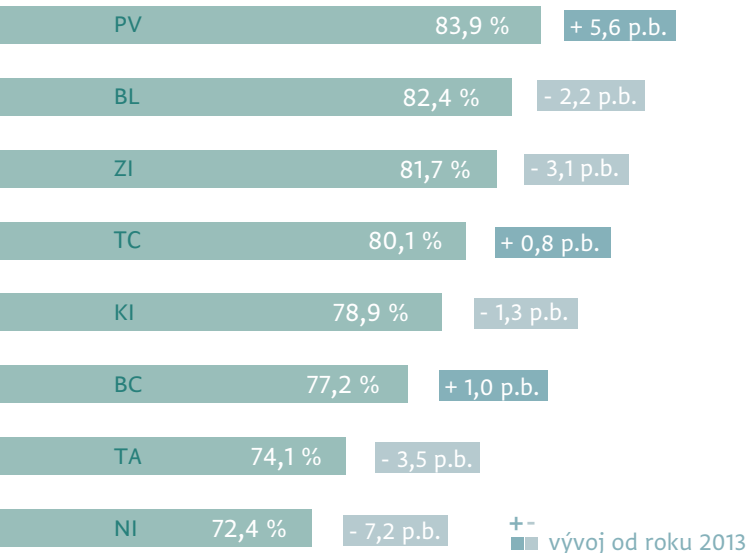
Od roku 2013 sa **počet hlavných telefónnych prípojok** v rámci Slovenska znížil o 19,4 %. K poklesu došlo vo všetkých krajoch, najviac v **Žilinskom kraji** (o 26,3 %). Pokles súvisel so znížením počtu bytových telefónnych pripojení, ktorý sa pohyboval od 9,2 % v Prešovskom kraji až po 20,0 % v Žilinskom kraji. Pokles pripojení v sieti ISDN bol ešte výraznejší, od 46,5 % v Trnavskom kraji po 54,0 % v Bratislavskom kraji.

Počet **internetových pripojení v pevnej sieti** sa naopak **vo všetkých krajoch zvýšil**. Rast bol v rozpätí od 15,6 % v Žilinskom kraji do 28,8 % v Bratislavskom kraji.

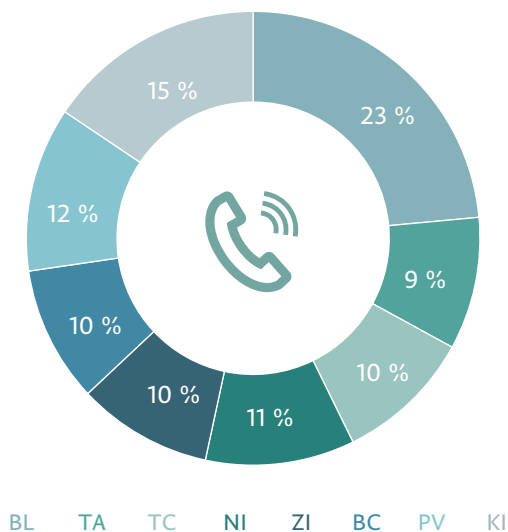
Pevné širokopásmové pripojenie na internet v krajoch (v %)

Domácnosti s prístupom k internetu

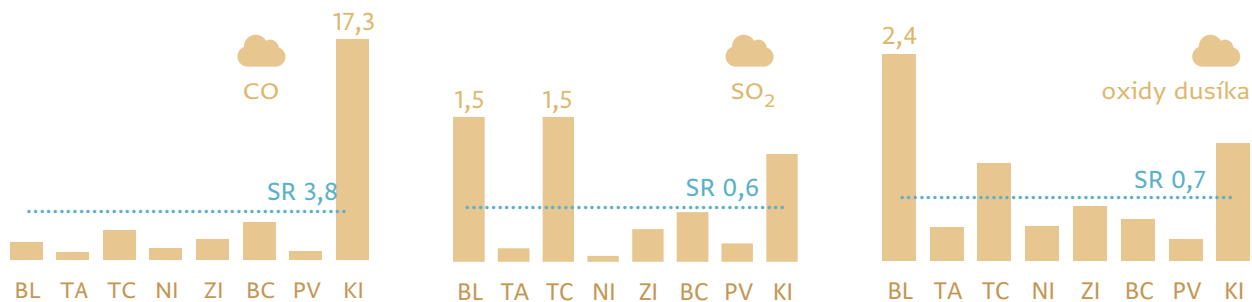
Hlavné telefónne prípojky v krajoch

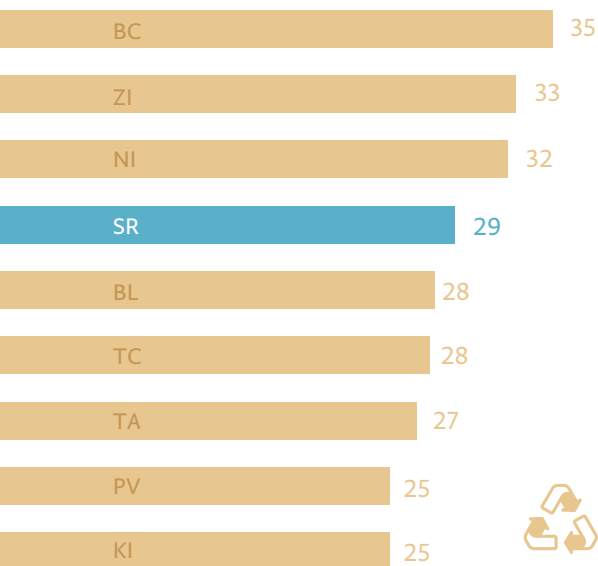
5) VYBRANÉ ZO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A VIACSTRANNÝCH ŠTATISTÍK

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Intenzita znečistenia emisiami v krajoch v roku 2016 (tony/rok/km²)

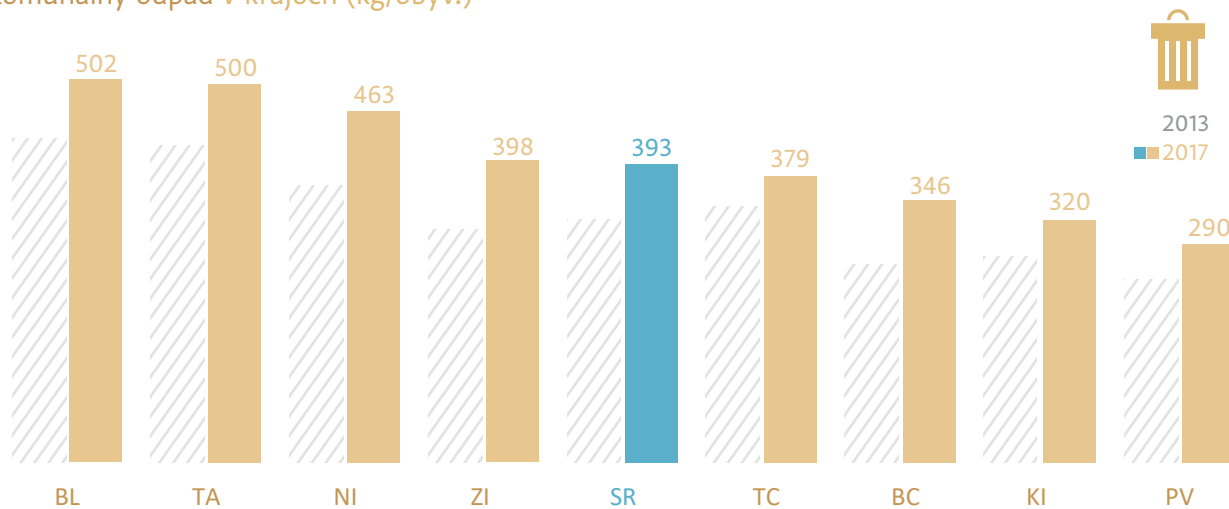
Miera recyklácie komunálneho odpadu v %

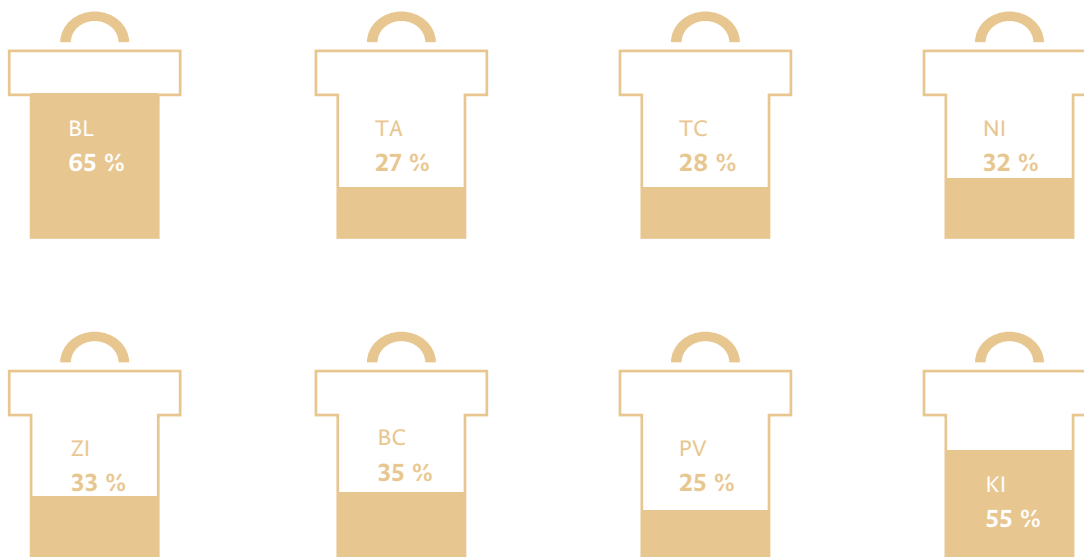
Územie Slovenska je najviac zaťažené **emisiami oxidu uhľnatého (CO)**. V rokoch 2013-2016 jeho **koncentrácia vzrástla** o 7,2 %, **najvýraznejšie v Banskobystrickom kraji** (o 12,1 %). V rámci krajov bol v roku 2016 obsah tejto škodlivej látky najvyšší v Košickom kraji. **Emisie oxidu siričitého vzrástli v Bratislavskom (o 36,1 %) a Banskobystrickom kraji (o 16,3 %)**. V ďalších krajoch sa ich koncentrácia znížila. Najvýraznejší pokles sa prejavil v Trenčianskom kraji (o 79 %). **Emisie oxidu dusíka sa zvýšili len v Bratislavskom kraji** o 4,6 %. Najvýraznejší pokles zaznamenal Trenčiansky (o 24,9 %), Košický (o 16,9 %) a Banskobystrický kraj (o 14,8 %).

V rokoch 2013-2017 sa na Slovensku **zvýšila separácia komunálneho odpadu**. Podiel separovaného odpadu vzrástol z 9,6 % v roku 2013 na 21,9 % v roku 2017. Množstvo separovaného odpadu sa zvýšilo vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Nitrianskom (o 322,4 %), Košickom (o 310,4 %) a Banskobystrickom kraji (o 222,3 %). Najvyšší podiel separovaného odpadu mal v rámci krajov Žilinský (27,9 %) a Banskobystrický kraj (26,9 %).

Komunálny odpad v krajoch (kg/obyv.)

Zhodnocovaný komunálny odpad v krajoch

VÝSKUM A VÝVOJ

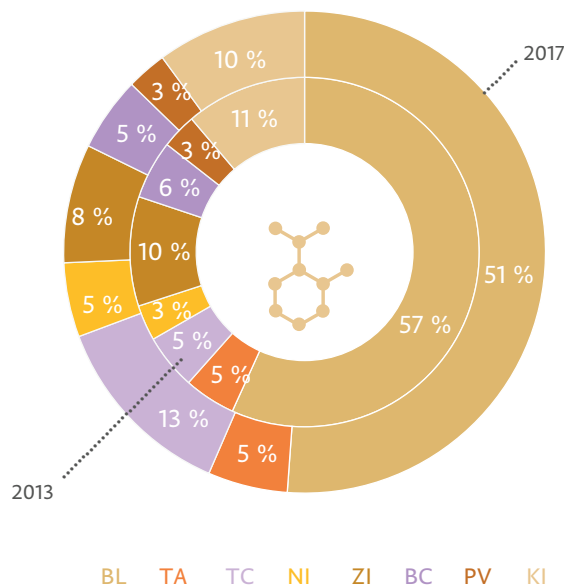
Celkové **výdavky na výskum a vývoj (VV)** medzi rokmi 2013 a 2017 **vzrástli** o 22,6 %, pričom v roku 2017 predstavovali takmer 749 mil. eur. **Viac ako polovica z nich pripadla na Bratislavský kraj.** Rast výdavkov bol vo všetkých krajoch okrem Žilinského, kde výdavky klesli o 3,5 %. Najpomalšie rástli v Prešovskom kraji (o 2,0 %) a najrýchlejšie v Trenčianskom, kde vzrástli viac ako trojnásobne.

Podiel kapitálových výdavkov klesol z 15,9 % v roku 2013 na 9,7 % v roku 2017. **Ich objem sa v sledovanom období znížil** o 25,2 %, klesal vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho, kde stúpol takmer sedemnásobne.

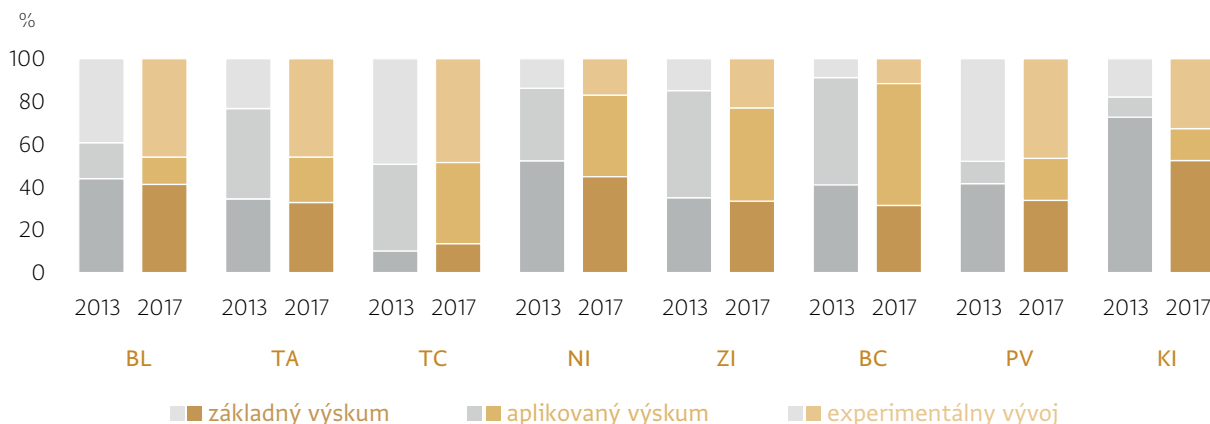
V roku 2017 najvyšší podiel financií na základný výskum bol v Košickom a Nitrianskom kraji, aplikovaný výskum dominoval v Banskobystrickom a Žilinskom kraji a experimentálny vývoj bol podporovaný najviac v Trenčianskom, Prešovskom, Trnavskom a Bratislavskom kraji.

Oblasť technických vied bola najviac finančne podporovaná vo väčšine regiónov. **V Nitrianskom kraji boli najväčšie výdavky v oblasti poľnohospodárskych vied.**

Výdavky na výskum a vývoj v krajoch

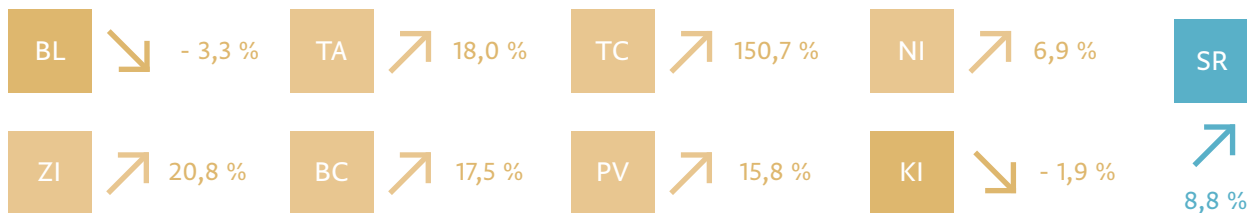

Výdavky na výskum a vývoj podľa činností v krajoch

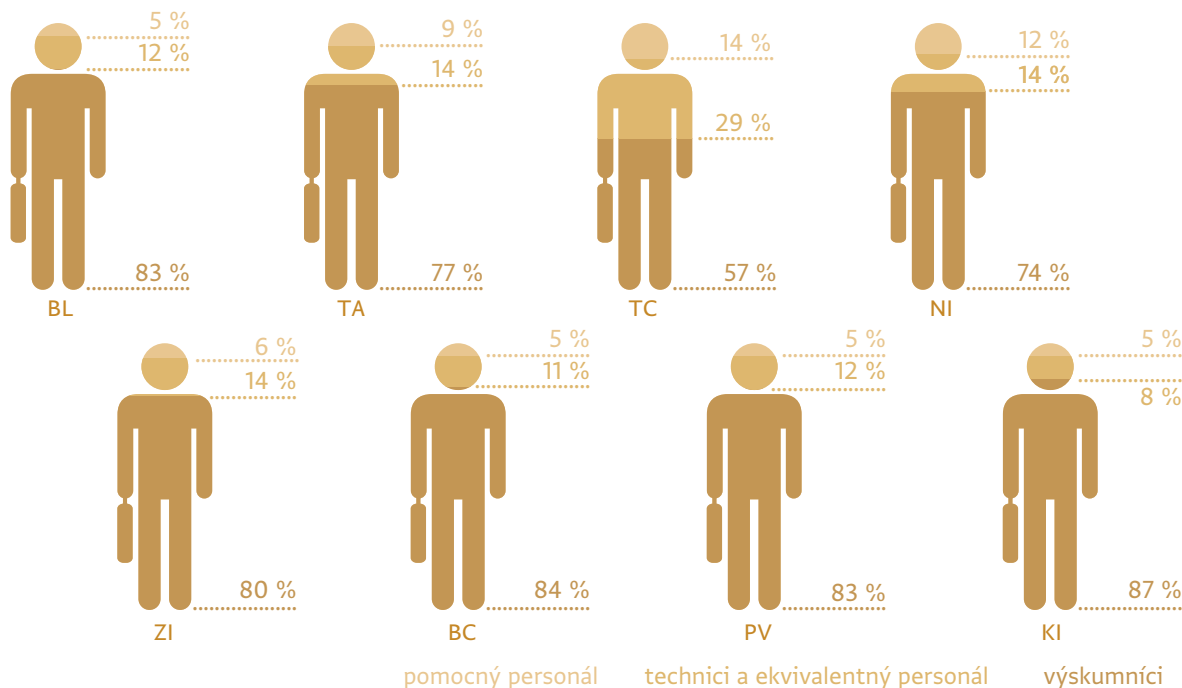

V sledovanom období **stúpol počet zamestnaných osôb vo VV** o 8,8 %. Pokles bol zaznamenaný v Bratislavskom (o 3,3 %) a Košickom kraji (o 1,9 %). Rast zamestnanosti bol najvýraznejší v Trenčianskom kraji, kde sa zvýšil 2,5 násobne. Aj napriek tomu, že **v Bratislavskom kraji klesla zamestnanosť v oblasti VV, pracovalo tu najviac osôb** (45,9 %) a to v oblastiach prírodných, technických, lekárskejších a farmaceutických, spoločenských a humanitných vied. Najvyššiu zamestnanosť v oblasti poľnohospodárskych vied mal Nitriansky kraj.

Vývoj počtu zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v FTE za 2013 - 2017

Zamestnané osoby výskumu a vývoja podľa pracovného zaradenia v FTE

NAŠE REGIÓNY 2018

Autor publikácie:

Michaela Piláriková

Grafická úprava:

Kristína Vargová

Vydal:

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Bratislava, 2019

ISBN 978-80-8121-742-5 (online)

ISBN 978-80-8121-740-1 (tlačená verzia)

NAŠE REGIÓNY 2018

Analyticko-propagačná publikácia, ktorá charakterizuje vývojové tendencie v regiónoch Slovenska na základe vybraných štatistických ukazovateľov za posledných päť rokov prostredníctvom nových vizualizačných prvkov, grafov a krátkych analytických textov.

ISBN 978-80-8121-742-5 (online)
ISBN 978-80-8121-740-1 (tlačená verzia)

www.statistics.sk

